

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6, telefon
8122, 8123, 8124, 8125, 8126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Akcija evropskega severa

Švedski zunanji minister Sandler je prišel včeraj v Varšavo. Po končanem poljskem posetu se bo vračal preko Nemčije ter obiskal pri tem tudi Berlin.

Skandinavski diplomacija je v zadnji dobi dokaj živahna. Skandinavski države se udeležujejo gospodarske akcije, ki stremi po neki skupnosti in medsebojnem podpiranju malih in srednjih držav v severni in severno-zahodni Evropi, skupnosti, ki je dobila ime po norveški prestolici Oslu, kjer se je vršila prva konferenca. Inicijativa za to sodelovanje je izšla sicer od zapadnih držav, Nizozemske in Belgije, toda po vnemi, s katero so se te akcije pridružile skandinavski kraljevine Danska, Norveška in Švedska, in poleg njih tudi Finska, se je moglo videti, da je ideja zelo simpatična tudi na evropskem severu.

Sandler, švedski zunanji minister, je pred nedavnim potoval v zapadno Evropo, v London in Pariz. Še mnogo večjo pozornost je vzbudilo njegovo potovanje v Rusijo v začetku letošnjega poletja. To potovanje je bilo prav posebno značilno. Skandinavski in baltički sever, to področje malih držav, sta začela gojiti čimdalje bolj živahne zveze z Rusijo. V dobi velikih evropskih nasprotij, ko je zlasti padalo na tehnično ideološko postavljeno navzkrižje med obema taboroma, totalitarnim ter komunističnim, ali praktično vzeto, nemškimi in ruskimi, je postajalo čim dalje bolj važno, kako se bo v tej nevarni atmosferi očuvala samostojnost povsem nevtralnih skandinavskih in baltičkih držav.

V taki situaciji so se državniki iz baltičsko-skandinavskega področja s posebnim zaupanjem prizadevali, da so si uredili kolikor najbolj mogoče dobre odnose do Velike Britanije, ki pomeni zanje poleg Francije najkrepkejšega zaveznika njihove samostojnosti. Toda prav tako so začeli čim dalje večjo brigo posvečati prizadevanju, da si ohranijo v Rusiji čez ne naklonjenega sosedu, pa vsaj državo, ki ima popolno zaupanje v njihovo voljo do popolne nevtralnosti in vztrajanja v njej. Sandlerjev poset v Moskvi je vsekakor imel za cilj, da dokumentira to prizadevanje in mu da poudarka na kar mogoče viden način.

Poljska si je vedno želela, da si zgradi neko primerno pozicijo v baltičsko-skandinavskem področju. Zlasti je imela zanje pomen taka akcija, ko je bilo tako rusko kakor nemško sosedstvo še slabotno in ne dovolj organizirano. More se reči, da je pomenila v neki dobi Poljska domala najmočnejšo silo v Baltiku. Toda danes prav gotovo ni več tako in danes Varšava ne more več misliti na to, da bi dosegla vodilno vlogo v baltičsko-skandinavskem predelu. Saj se je poljska moč relativno manjšala v razmerju s tem, kakor sta se ta čas oboroževali Nemčija in Rusija. Obnova tako nemške kakor ruske pomorske vojne sile postavila Poljsko pred posebno hude probleme. Situacija je tedaj dandanes močno drugačna, nego je bila v prvih letih po vojni. Takrat so se zlasti baltičske države ogibale prilike, da bi sklenile s Poljsko kako pretreso zvezo, boječ se, da bi s tem vzbudile na primer pri Rusih vtis, da je ta zveza naperjena zoper Sovjetsko zvezo. Danes seveda taki uatrti sploh niso več aktualni.

Danes je prav za prav tudi poljska politika koncentrirana v prizadevanje, da se ustvari in organizira v baltičsko-skandinavskem področju pas povsem nevtralnih držav, ki naj smatrajo poglavito nalogo svoje vloge v tem, da ohranijo samostojnost in nedotakljivost lastnega ozemlja ter s tem onemogočijo spopade obeh ideoloških front, ki dejansko sploh nimata skupnih mej v tem sektorju. To je bilo od nekdaj poljsko stališče, a hkrati sta enako interesirana tudi Skandinavija in Baltik. More se tedaj reči, da so se sedaj interesi na primer Švedske in Poljske bolj zblizili nego kdajkoli po vojni. In ako je prav sedaj Sandler krenil na pot, je splošna situacija dala dobrega povoda za poset.

Švedska in Poljska sta imeli v zgodovini obilo stikov. Zgodovina ve o tem povedati zelo mnogo. Bili so dinastični in politični stiki, bila so srečanja sodelovanja, pa tudi konfliktov in spopadov. Toda vse to je bilo v dobi, ko je bila Švedska večja in mnogo močnejša sila, ki je v velikem naponu svoje sile izvršila obsežna osvajanja to stran Baltičkega morja. Saj je bila to doba, ko je bila Švedska prva sila ob Baltičkem morju in ko so njeni zakoni veljali od Hamburga pa do Belega morja na daljnem severu. Ti časi so že davno minili in ako se bodo sedaj v dneh Sandlerjevega obiska obujali spomini nanje, to res ne bo drugačnega nego samo spominskega pomena. Danes je ostalo od nekdajne švedske sile samo ono, kar se opira na pravo švedsko zemljo in švedsko ljudstvo. Eno kot drugo pa je navezano na mirno delovno politiko, ki pozna le uvodna na-

KITAJSKA NIKAKOR NE BO KOS JAPONSKI TEHNIČNI PREMOČI

Na vseh frontah postaja položaj Kitajcev kljub njihovem junaskemu odporu od dne do dne slabši

Tokio, 25. avgusta. o. Vojaški strokovnjaki objavljajo v tisku daljše članke, v katerih se podrobno bavijo s splošnim vojaškim položajem na Kitajskem. Japonci vojski je pri šanghajskem uspehu eden izmed najtežjih manevrov. Izrekli so svojo vojsko na sovražni obali v neposredni bližini sovražnika. Vojaški strokovnjaki sicer ne povedo, koliko Japoncev se je doslej izkrcalo, vsi pa naglašajo, da so japonski oddelki kljub hudemu kitajskemu obstreljevanju že včeraj zavzeli postojanke, na katerih so si znatno olajšali svoj položaj in s katerih pomočjo se bodo sedaj nova izkrcavanja čet lahko izvršila s manjšim rizikom. Listi priznavajo, da so na poti še nova ojačenja japonske vojske pred šanghajem.

Vrhovno poveljstvo japonske vojske se je odločilo, da prične že v najkrajšem času s odločilno ofenzivo proti šanghajem, da bi se tako čim prej likvidiralo sedanje nevzdržno stanje. Japonci računajo, da jim ofenziva ne bo povzročala velikih težav. Kitajci kljub svojemumu junastvu mnogo manjših oddelkov japonske vojske vse doslej niso mogli pregnati izpred šanghaja. Naravnost neznatni oddelki japonskih mornariških strelcev so dober teden vzdražali izreden pritisk več kitajskih divizij. Zaradi tega japonski listi sodijo, da bo v teh dneh nastal popoln preokret.

Za novega vrhovnega poveljnika japonskih sil v šanghajem je bil imenovan general Macui, ki velja za enega izmed najspodobnejših japonskih generalov. Njegova naloga je, da čim prej prežene Kitajce s šanghajskega področja ter zavaruje japonske interese v šanghajem, nakar bodo postale tudi sedanje mednarodne akcije za nevtralizacijo šanghaja docela neaktualne.

Kar se vojaškega položaja v severni Kitajski tiče, naglašajo japonski listi, da so Kitajci prepustili Japoncem nankovski prelaz takorekoč brez borbe. Kitajci se umikajo tudi izpred Kalgana in so japonska letala bombardirala že več njihovih transportnih vlakov. Nadalje so na umiku tudi pri Tajtongu v pokrajini Šansi. Južno od Pekinga še vztrajajo na svojih postojankah v bližini Llangsianga, vendar bodo kmalu morali nazaj tudi s tega področja. Po japonskih vesteh je sedaj v severno-kitajskih deželah zbranih 400.000 kitajskih vojakov.

Boji pri nankovskem prelazu

Štiri kitajske divizije so se včeraj spopadle z japonsko vojsko, ki prodira od nankovskega prelaza proti Kalganu, ter s sprednjimi oddelki kvantunske vojske, katere del je prišel iz Kalgana prodirati proti jugu. Ker je nastala nevarnost, da jih Japonci obkolijo na predelu ob progi Kalgan-Nankov, so se Kitajci pričeli umikati po več dolinah na visoko planoto Hajla.

19. kitajska armija, ki velja za eno najbolj elitnih kitajskih vojaških formacij, prodira z vso naglico proti severu, da bi Japoncem zopet iztrgala nankovski prelaz ter obenem rešila kitajsko vojsko, ki so jo Japonci severno nankovskih gorah malone že obkolili.

Spopadi na nož

Davi so sveže kitajske čete prešle v napad v okraju Honkevu. Borba je trajala vse dopoldne in se je zavlekla tudi še v popoldanske ure. Kitajci so svojo ofenzivo dobro pripravili. Vso noč je njihovo topništvo sipalo granate na postojanke japonskih mornariških strelcev, ki pa so vzdržali na svojih postojankah in so se pogumno branili tudi vse dopoldne.

V odseku Vusung-Ljuho je prišlo do silnih spopadov na nož. Kitajsko vrhovno poveljstvo je opoldne izdalo komunikne, v katerem pravi, da so Kitajci v tem odseku zavzeli spet vse postojanke, ki so jim jih Japonci iztrgali včeraj s svojim nenadnim naskokom z ročnimi granatami. Japonci poročajo nasprotno, da izvajajo njihovi oddelki vedno močnejši pritisk na kitajske postojanke zapadno in južno od Vusunga ter da so dosegli tudi danes znatne uspehe. Dejansko je bilo mogoče tudi iz mednarodne koncesije opaziti, da so Kitajci popoldne po neuspeli ofenzivi v honkevskem

značna prizadevanja popolne miroљubnosti za svoj program.

Bilo bi napak, ako bi Sandler po posetu v Moskvi ne krenil tudi v Varšavo. Saj so tamkaj, zlasti kar se tiče odnosov do Rusije, zelo občutljivi. Sandlerju ne bo težko preveriti poljskih državnikov, kako so bili nagibi njegovega moskovskega potovanja. Kakor naglašeno, se bodo mogli v teh pogledih ugotoviti mnogo različni nazor.

Po opravljenem posetu v Varšavi bo odšel Sandler v Berlin. Ta pot je jako razumljiva. Saj so v Nemčiji glede severnjakov še prav posebno občutljivi. Osobito glede Švedske. Ta je ena od onih držav, na katero so Nemci stavili velike nade, kjer so računali z velikimi simpatijami za narodno-socialistične metode in nazore. Tudi med svetovno vojno je uživala nemška stvar med Švedi razmeroma največ simpatij, pa se je spričo tega pričakovalo, da bodo te vezi trajale še nadalje. Toda zgodilo se je obratno: kakor v ostalih severnih državah, je tudi na Švedskem socialna demokracija silno napredovala in dohila odločen vpliv tudi na vodstvo državne politike. Da ta politika ni naklonjena hitlerjevskemu režimu, je povsem umljivo. Zato je z nemške strani deževalo napadov na švedski račun in časopisje je obdolževalo Švedsko, da je njena politika toliko kot boljšešviška. V resnici je tako, da komunisti na severu sploh nič ne pomenijo, marveč je tam demokracija absolutno utrjena. Kar je stikov na rusko stran, izvirajo vsi iz naznačenega mirovnega prizadevanja. Po vsem tem je računati, da simpatije za Sandlerja, ki pripada sam socialistični stranki, v Berlinu ne bodo velike in da spričo tega njegovo stališče ne bo najlažje. Toda po obisku v Varšavi in Moskvi bi bila v Berlinu pač velika zamera, ako bi Sandler ne krenil tudi tjakaj. Tako se pokaže, da je berlinski poset za Sandlerja v glavnem dolžnostna pot, vendar pa bo nudila priliko, da se naglasi popolna švedska nevtralnost.

Sandlerjeva potovanja pričajo, kako je tudi severna Evropa čim dalje manj v zatišju in kako vedno bolj tudi tjakaj pljuskajo valovi splošne evropske vznemirljenosti.

okraju pričeli evakuirati svoje postojanke v tem predelu kakor tudi v sosednem Čapeju, očitno iz bojazni, da se ne bi že v najkrajšem času znašli v navzkrižnem ognju japonskih mornariških strelcev in japonske pehote, ki prodira iz Vusunga navzdol proti šanghajem.

Popoldne je kitajsko vrhovno poveljstvo izdalo nov komunikne, po katerem je postavilo na sever proti Japoncem nadaljnjih pet rezervnih divizij, glede na vesti o izkrcavanju Japoncev v Hangčovu pa postaja vedno bolj jasno, da bodo morali Kitajci celo brez večjega odpora nazadnje le zapustiti vse šanghajsko področje.

General Macui odklanja vsaka pogajanja

Japonski general Macui je dopoldne sprejel japonske in tuje novinarje ter jim izjavil, da Japonci v nobenem primeru ne bodo pristali na kakšna pogajanja, dokler Kitajci ne bodo prenehali s svojimi izživljanji. Priznal je, da se Kitajci hrabro bore

in da so imele japonske čete pri izkrcavanju v bližini Vusunga znatne izgube, ker so jih Kitajci obsipali tudi s težkimi minami.

5.000 Japoncev pobitih

Nanking, 25. avgusta. w. Šef generalnega štaba Čangkajskega je dobil telefonsko obvestilo s fronte, da je bilo 5000 Japoncev, ki so se izkrcali davi po hudih bojih pri Vusungu, popolnoma uničenih. En japonski brigadni general in en letalski poveljnik sta bila ubita.

Beg inozemcev

Sanghaj, 25. avgusta. o. Tujsi se še nadalje izseljujejo iz mednarodne koncesije. Dopoldne je odplulo iz šanghaja s parnikom »Empress of Canada« več sto angleških žensk in otrok. Kakor se zatrjuje, je doslej izmed 60.000 tujscev, ki so živeli še pred mesecem dni v šanghajem, zapustilo to luko že 18.000.

Japonci o položaju

Tokio, 25. avgusta. o. Po današnjem uradnem poročilu japonskega vojnega ministrstva so Japonci po padcu Kalgana pričeli prodirati v Notranjo Mongolijo, pa tudi proti jugu. Na južni strani so sprednje straže kvantunske vojske že naletele na kitajske čete, ki so branile nankovski prelaz in se sedaj umikajo v osrčje pokrajine Šansi. Vse kaže, da se nameravajo Kitajci v Šansiju reorganizirati in ojačiti.

O položaju na fronti pri šanghajem pravi komunikne, da so Japonci prodili od Vusunga še za nadaljnja dva kilometra proti šanghajem. Vsekakor je treba po tem poročilu sklepati, da si morajo Japonci priboriti tam vsako ped zemlje. Tudi privatna poro-

čila opozarjajo na to, da Japonci blizu Vusunga zaradi odpora najboljših kitajskih formacij le parasi napredujejo.

Južno od Tienčina je japonski ekspedicijski zbor naletel na močne kitajske oddelke, ki so se vgnezdili na gričevju, 19 km daleč od tega mesta. Razvila se je že snovi huda borba, ki se je danes nadaljevala. Japonci trdijo, da so Kitajce pregnali na drugo stran železniške proge, ki vodi iz Tienčina proti jugu.

Japonska vlada je po nadaljnjih poluradnih informacijah sklenila del kvantunske armade premestiti v Hopei, da bi zadržale izredno močno kitajsko vojsko, ki si prizadeva, da bi prodrla do Pekinga. Te kitaj-

Angleška vlada se posvetuje o položaju

Chamberlain, Eden in Halifax so včeraj razpravljali o vseh trenutno perečih vprašanjih

London, 25. avgusta. w. V uradnem stanovanju ministrskega predsednika Chamberlaina so se danes pričeli razgovori angleških ministrov, ki jim pripisujejo v političnih krogih veliko važnost. Min. predsednik Chamberlain je že ob 9 dopoldne prispel iz škotske. Prvi ga je obiskal vojni minister lord Halifax. Četrte ure kasneje je prišel zunanji minister Eden. Razgovori so trajali do 13. ter so se popoldne nadaljevali.

Chamberlain, Eden in lord Halifax so danes predvsem proučili dogodke na Daljnem vzhodu, napade na angleške trgovske ladje v Sredozemskem morju ter vprašanja, ki so na dnevnem redu jesenskega zasedanja Društva narodov. Med temi vprašanji so tudi problemi, ki so v direktni zvezi z italijansko-angleškim zblizanjem, tako abesinski problem in reforma pakta o Društvu narodov. V londonskih poučenih krogih menijo, da se bodo angleški predlogi glede demilitarizacije gotovih ogroženih delov šanghaja izjalovili zaradi odpora Japoncev. Očitno tudi ni mogoče tesnejše sodelovanje med Veliko Britanijo, Zedinjenimi državami in drugimi silami za zaščito interesov velesil na Kitajskem.

Največjo pozornost sta Chamberlain in Eden posvetila varnosti angleških trgovskih ladij v Sredozemskem morju. Komunikne generala Franca, da njegove vojne ladje ne bodo dopuščale, da bi banditi pod angleško zastavo prinašali municijo in oročje v Španijo, je napravil v Londonu zelo neugoden vtis. Angleški trgovski krogi zahtevajo od vlade energičnih ukrepov za zaščito angleških ladij. Kakor doznavajo, je ministriki predsednik Chamberlain že v današnjih razgovorih razpravljal o takih ukrepih. Poleg novega protesta pri generalu Francu bo angleška vlada mogoče svojim vojnim ladjam dala strikten nalog za kazenske sankcije, ako bi bile zopet napadene kake angleške trgovske ladje.

Obkoljevanje Santandra

Francove čete so oddaljene od mesta le še 12 km ter bodo bržkone že jutri vkorakale vanj

Salamanca, 25. avgusta. AA. Nacionalistične čete so sedaj le še 12 km oddaljene južno od Santandra. Poveljstvo nacionalističnih čet, ki operirajo na tej fronti, računa z vkorakanjem navarske kolone »Castillo« in kolone »crnih strel« v glavno mesto pokrajine Santander v petek. Prebivalstvo Torrelavega je priredilo

nacionalističnim četam navdušen sprejem. V mestu je ostalo 15.000 prebivalcev. Na skrajnem krilu je navarska kolona snodi zavzela postojanke na cesti Bilbao-Corona in sicer vasi zahodno od Torrelavega. Tako je pod ognjem le kolone del železniške proge, po kateri se ljudje izseljujejo iz Santandra.

Prebivalstvo za predajo

Santander, 25. avgusta. w. Prebivalstvo Santandra se je uprlo ter je zahtevalo, naj se mesto preda. Prišlo je do pouličnih bojov, končno pa je prevladovala nacionalistično prebivalstvo. Nacionalistične čete bodo najbrže že danes vkorakale v mesto. Republikanske čete, ki so še ostale v Santandru, se cenijo na 15.000 mož. Nacionalistične čete se sedaj nahajajo 6 km pred mestom.

Ob 13.30 so tukajšnje oblasti izjavile, da se pokore generalu Francu.

Mesto že padlo

San Sebastian, 25. avgusta. w. Brezlične vesti iz raznih krajev nacionalistične fronte javljajo o zavzetju Santandra. Te vesti so bile v nacionalistični Španiji sprejete z velikanskim navdušenjem. V Valladolidu in v Burgosu so se vršile velike manifestacije za generala Franca. Povsod se sestavljajo transporti z živili za prebivalstvo v Santandru.

Krvavi poulični boji

Hendaye, 25. avgusta. g. Popoldne so prispeli vesti iz nacionalističnega glavnega stana, da je Santander padel. Zadržna epizoda borb se je odigrala v notranjosti mesta samega. Civilna garda, kateri se je

ške sile so izredno velike in bi lahko priče resno ogrožali japonsko fronto v tem severno-kitajskem predelu. Ojačenja iz Japonske bi prišla tja bržkone že prekasno.

Nove japonske čete

Tokio, 25. avgusta. w. Po poročilih listov je sklenil ministrski svet, da odpolje nadaljnje čete za zaščito interesov in legitimnih pravic Japoncev v severni Kitajski. Po seji je japonski cesar po vrsti sprejel min. predsednika, vojnega ministra in šefa generalnega štaba.

Blokada kitajske obale

Tokio, 25. avgusta. w. Šef tretjega japonskega brodnjaka je odredil in proglasil blokado kitajske obale, od šanghaja do neke točke v bližini Hongkonga. Ta del obale je približno 100 milj dolg.

Čangkajske za preselitev vlade iz Nankinga

Tokio, 25. avgusta. AA. »Aisei« poroča, da je maršal Čangkajske sklenil premestiti sedež vlade iz Nankinga v Hongkiang v pokrajini Šečuan, kar naj bi bil nov dokaz za kompromis, ki je bil sklenjen med maršalom Čangkajskim in politiki, ki so naklonjeni Rusiji.

Ruski transporti orožja na Daljni vzhod

Pariz, 25. avgusta. o. Iz Rige poročajo, da odpremljajo iz Rusije z vso naglico velike transporte orožja, streliva in drugih vojnih potrebščin, kakor tudi razne kontingente vojsk na Daljni vzhod. V Moskvi se pravkar mudi kitajska vojaška misija z nalogo, da se pogodi z zastopniki ruskih tovarn orožja za nadaljnje dobave.

Italijanska ojačenja na poti v šanghaj

Rim, 25. avgusta. d. Italijanska vlada se je odločila, da odpolje nadaljnja ojačenja na Kitajsko. Dočim je vojna ladj »Levanto« že v nedeljo odplula v šanghaj z mornariškim bataljonom »San Marco«, je dobil sedaj prvi bataljon grenadirskega polka »Savoia« v Adis Abebi povelje, naj odide v Masavo, kjer se bo vkrcal in prispel v 17 dneh v šanghaj.

pridružil velik del prebivalstva, se je uprlo proti dosedanjemu režimu. Prišlo je do krvavih pouličnih bojov, pri katerih je prebivalstvo razorožilo milicnike, ki se niso pobegnili, ter pobilo ostale, ki so se uprli razorožitvi. Po padcu sedanjega režima je bila v mestu imenovana civilna oblast. Nato so parlamentarci odšli k nacionalističnim četam ter pozvali generala Davillo, naj s svojo vojsko vkoraka v mesto. Doslej nacionalistične čete še niso zasedle mesta ter stojijo ob periferiji. Mogoče bodo vkorakale v mesto ponoči ali jutri zjutraj.

Republikanski general Uriburu je pobegnil v Asturijo. Asturski rudarji se pripravljajo, da požeje mesto v zrak. Mnogoče so že pričele ropati po lokalnih in privatnih hišah.

Baskovska vlada na begu

Hendaye, 24. avgusta. d. Angleški rušilec »Keith« je odplul včeraj iz Saint Jeana de Luz v malo pristanišče Cabo Mayor v bližini Santandra, kjer naj bi se vkrcali nanj člani bivše baskovske vlade s predsednikom Aguirrom ter 17 nacionalističnih talcev, ki so jih Baski po padcu Bilbaa prepeljali v Santandru. Razen tega naj bi se vkrcali na krov rušilca vsi angleški državljani, ki so še v Santandru. Kot jamstvo za dobro voljo Francove vlade, da ne bo motila tega podjetja, se nahaja na krovu rušilca tudi vojaški poveljnik nacionalistov v Iruuu, Troncoso.

Obupen položaj Baskov

Pariz, 25. avgusta. o. Zmerni in tudi levičarski listi danes priznavajo, da je položaj republikancev pri Santandru obupen. Francova zmaga na severni fronti bi pomenila novo nevarnost tudi za Madrid in Valencijo, ker bi nacionalisti lahko postavili pred Madrid 80.000 svojih najboljših vojakov z bilbajski in santanderške fronte. Z njimi bi si lahko zagotovili zmago v Španiji.

Kar se tiče Katalonije, pravijo listi, bi se Franco zadovoljil s tem, da bi tam zavladovali zmerni elementi v okviru neke avtonomije, ki pa bi morali vendarle priznati nacionalno vrhovno oblast.

Nočno obstreljevanje Madrida

Madrid, 25. avgusta. AA. Snodi so nacionalisti ponovno obstreljevali prestolnico. Opolnoči so njihove čete in baterije otvorile ogenj v osrednji okraj mesta. Granate so padale skoraj pol ure nepretrgoma. Nekatere granate so porušile po cela nadstropja hiš. Tudi vladne baterije so odgovarjale v prav tako naglem ritmu. Takoj, ko je priletela prva granata, se je prebivalstvo zateklo v zavetišča. Koliko človeških žrtev je terjalo bombardiranje, še ni znano.

Svet DN ne bo sklican na izredno zasedanje

Ženeva, 25. avgusta. o. Generalni tajnik Društva narodov in sedanji predsednik sveta sta se sporazumela, da svet DN ne bo sklican k izrednemu zasedanju zaradi protestne note valencijske vlade glede na napade na španske republikanske ladje, ki so bili izvršeni v zadnjem času tudi na odprtem morju. Svet Društva narodov se bo sestel, kakor je bilo napovedano, 10. septembra. To pa je bilo sklenjeno pod pogojem, da se med tem ne bo pripetila na Sredozemskem morju nikak nov incident.

Prekrat v Iraku

Pomen umora šefa generalnega štaba — Zakulisna borba med angleškim in nemškim vplivom

Razmeroma majhen dogodek, takorekoč osamljen dogodek, vsaj na prvi pogled. Bekir Sidki paša, šef generalnega štaba, je podlegel strelom oficirjev v Mosul, torej podlegel atentatu funkcionarjev iz vojske.

Smrt Bekirja Sidkija pa je dogodek, katerega pomen sega daleč preko tega, kar bi si pod tem predstavljali brez podrobnejših navedb. Zakaj Bekir Sidki, šef iraškega generalnega štaba, je predstavljal v deželi mnogo več nego samo visoko vojaško osebnost, in je veljal več, nego je pomenila njegova sicer zares velika funkcija. Bekir Sidki je bil oni mož, ki je izvedel državni prevrat ob koncu lanskega leta v Bagdadu, vrgel vlado in postavil novo, to se pravi: svojo vlado, ter pri tem dal ubiti prejšnjega vojnega ministra kot najenergičnejšega člana strmojavljene kabineta. Sedaj je zadel enaka usoda njega in njegovo vlado. Njega samega kot pravega predstavitelja novega režima so zadelo krogle nasprotnikov, vlada pa je morala odstopiti in napraviti prostor možem, ki naj vrnejo zopet v veljavno staro stanje.

V tem obsegu bi bil prevrat v Iraku zadeva povsem ali vsaj pretežno lokalne pomena, podobna nestetnim onim, kakor se dogajajo v manjših neurejenih državah, kjer so še običajne bolj patriarhalne oblike političnega obračunavanja. V resnici pa je danes že tako, da je celo v Aziji le malo takih držav, pa da je treba za vzgled poseči že na drugo stran, v male razmere južnih ter srednjemorskih malih držav, da se nam ponudijo primerni primeri. Prevrat v Iraku pa presegla pomembnost takih domačih revolucij po motivih, ki imajo tu svojo besedo, po političnih stremeljenjih, ki segajo semkaj ter se uveljavljajo bodisi javno ali za kulisa po tajnih poteh in s prikritimi metodami. Irške afeze so v znatni, najbrž v poglavitni meri igra dogodkov te vrste.

Irak je država, ki je bila še nedavno mandatar dežela, izročena Veliki Britaniji v upravo. Londonski politični krogi so smatrali, da je pozicija Anglije dovolj zasigurana, pa so se odločili, da prepustijo domačinom popolnoma proste roke. In tako je bil Irak od leta 1932. dalje povsem samostojna država. Za zunanje opazovalce se je nudila s tem zelo zanimiva prilika, da vidijo, kako se v praksi preizkusi ta način osamosvojitve. Irak je za Anglijo področje nemajhnih gospodarskih interesov, saj izkorišča petrolejske vrelce pri Mosul, a vrh tega vodi tudi čez velika železna pot v Indijo. V Londonu so računali, da bo njihov politični, finančni in gospodarski vpliv v Bagdadu dovolj močan in trajen, da se ohrani država v ugodnem razmerju, v čim tesnejših prijateljskih odnosih.

Prevrat, ki ga je nekako pred desetimi meseci izvršil general Bekir Sidki, je bila prva zelo neugodna preizkušnja tega novega razmerja. Bekir Sidki je predstavljal namreč zastopnika onih krogov, ki so bili jako neprijazno razpoloženi napram Angležem. Še več, Bekir Sidki niti ni predstavljal prave arabske iraške orientacije, marveč je pomenil nekako reakcijo na turško stran. Sam po rodu bolj turškega nego arabskega pokolenja, po karieri v zvezi s tradicijo stare turške dobe, pa enako starim turškim generalom izredno nestrpen; saj je bil on tisti, ki je dal o

prilike nekega majhnega upora brezobzirno postreliti nemuslimansko prebivalstvo v množicah kot najuspešnejše sredstvo, da se spravijo neljubi narodno-politični problemi s sveta. Zato ni čudno, da niti izven Iraka v arabskem svetu njegovega prevrata ob koncu lanskega leta niso pozdravili s simpatijami. In da ga niso z zadovoljstvom vzeli na znanje v Angliji, je prav tako umljivo, zakaj novi gospodar položaja, ki si je začel urejati režim v obliki zelo avtoritarnega sistema, če ne kar v smislu diktature, je bil nasprotnik Velike Britanije ter je kazal svoje simpatije v povsem drugih smereh.

V Mosul, kjer so ga zadelo krogle nasprotnikov, je bil general samo mimogrede, ko je potoval dalje v Turčijo, kjer se je nameraval udeležiti velikih vojaških vaj v Trakiji, odtod pa odpotovati dalje v Nemčijo. S tem popotnim načrtom je označena hkrati smer njegovih političnih simpatij. Kemal paša je mogel s svojim konceptom prednjazbijskega bloka, sestojčega iz Turčije, Perzije, Afganistana ter Iraka, v Bagdadu prav v tej eri imeti naglega uspeha ter poravnati stare spore za mejo napram Iranu. Po vsem onem, kar je znanega o krepkih turških tradicijah v vrstah pristavev Bekir Sidkija, politika naslanjanja na Turčijo ni nič ne navadnega in presenetljivega. Po svojih posledicah se nemara bolj tiče odnosov napram arabskemu svetu nego napram Evropcem, zakaj arabsko politično življenje se vendarle razvija v znatni meri v znamenju nerazpoloženja napram Turkom, ki so se z njimi razpletli tudi povsem konkretni spori ob sirsko-turški meji radi Aleksandrijskega sandakha. Toda problemi med tih odnosi se bodo bolj izobličili v bodočnosti.

Pač pa se je že sedaj pokazalo, da so tičali za nastopom generala Bekir Sidkija tudi še drugi zunanji vplivi. Ob priliki njegovega umora so bile objavljene že dovolj podrobne vesti, ki pripovedujejo o močnih vplivih iz območja nemškega nacionalnega socializma. Pokazalo se je, da so obstajale prav tesne vezi med sedanjim režimom v Nemčiji ter med režimom ustreljenega iraškega generala in strmojavljene njegovega kabineta. Vse kaže, da celo njegov prevrat pred desetimi meseci ni bil brez vplivov s te povsem določene strani. Toliko se je dosedaj objavilo. Toda računati moremo, da se v takih prilikah ohrani za kulisami še obilo tega, kar ni nič manj važno. Saj je znano, da deluje v novejši dobi v bližnjem orientu še več zunanjih faktorjev in sicer takih, ki niso ugodno razpoloženi napram Veliki Britaniji. Zlasti v arabskem svetu je na delu propaganda, ki smo o njej čuli razmeroma malo, a zato ni manj pomembnega. Na dani leži domneva, da so se te tajne sile udeleževale tudi v Bagdadu, pa da je bilo reakcije nanje tudi v Mosul. Vsekakor se brez trde borbe nikomur ne bo omogočilo, da bi porabil Irak za vzvod, s katerim naj bi se izpodnesel britanski vpliv v bližnjem vzhodu, ob poti skozi Sredozemsko morje v Predno Azijo, v Indijo in dalje.

Osvetljen s teh vidikov dobi razmeroma majhen dogodek v Mosul pomen veliko večjega obsega, značaj zakulisne borbe, o kateri pač vemo, kdaj se je začela, o kateri pa je mnogo manj jasno, kdaj in kako se bo končala.

Pred novo omejitvijo cerkvenega vpliva na vzgojo v Nemčiji

Berlin 25. avgusta. D. Angleški poslanik v Berlinu Neville Henderson se bo na povabilo udeležil narodno-socialističnega kongresa v Nürnbergu, kjer pa se bo mudil samo en dan, namreč 10. septembra. V Nürnbergu bo prisel tudi francoski poslanik. Zanimivo je to v toliko, ker doslej diplomatski zastopniki zapadnih velesil niso prisostvovali nürnberškimi strankarskim kongresom, v prvi vrsti zaradi bojznosti, da ne bi govorili narodno-socialističnih voditeljev povzročili diplomatskemu zboru kakih neprilic.

Odločitev, ali bo zastopal poslanika Dodda, ki je na potovanju, kak član ameriškega poslanstva, še ni padla. Rusija vsekakor ne bo zastopana na kongresu v Nürnbergu. Angleški in francoski poslanik bosta v Nürnbergu prisostvovala le sprejemu di-

plomatskega zbora in paradi Hitlerjeve mladine.

V političnih krogih pričakujejo, da bo na letošnjem nürnberškem kongresu v ospredju cerkveno vprašanje in da bodo ob tej priliki proglašene nove odredbe o nadaljnji omejitvi cerkvenega vpliva na vzgojo mladine v Nemčiji. Dejstvo, da se bodo nemški katoliški škofi sestali te dni v Fuldi na konferenci, smatrajo kot znak, da presojaajo v katoliških krogih položaj kot zelo resen. Monakovski nadškof kardinal Faulhaber in münsterski škof Galen bosta po konferenci v Fuldi odpotovala v Rim, kjer bosta poročala o položaju katoliške cerkve v Nemčiji. Včeraj je državni tajnik Mackensen sprejel papeževga nuncija Orseniga, s katerim je imel dajši razgovor.

ukinitvi 10% dajatve na kupone francoskih rent, nastalo pa je vprašanje, ali naj ta ukrep velja tudi za kupone vrednostnih papirjev, ki so izenačeni z državnimi rentami, kakor n. pr. železniške obveznice. To vprašanje naj prouči finančni minister s prizadevanji tovariši, tako da bo mogla vlada o tem končno sklepati na prihodnji seji. Se le na tej seji bo sprejel odlok o ukinitvi 10% davčine na državne vrednostne papirje. Prihodnja seja bo v torek dopolnilna.

Horthy okreval

Budimpešta, 25. avgusta. br. Guverner Horthy je popolnoma okrevljal in se je danes vrnil s svoje poletne rezidence v Budimpešto. Tako po povratku je sprejel min. predsednika Daranija, ki se je zadnje tri tedne mudil na odhodu v Avstriji, kjer se je sestal z nemškimi, češkoslovaškimi in avstrijskimi državniki. Ob koncu tedna namerava Horthy s svojo soprogom odpotovati v inozemstvo.

Obsodba tatu z leseno nogo

Beograd, 25. avgusta. p. Pred tukajšnjim okrožnim sodiščem je bila danes razprava proti znanemu invalidu Jakobu Lukiču, ki je bil aretiran v Ljubljani in pri katerem so našli v leseni nogi razne predmete velike vrednosti. V Beogradu je bila potem aretirana tudi njegova ljubica Neža Milarič. Pri preiskavi so dognali, da je Lukič od l. 1935 do srede l. 1937 baje s pomočjo Milaričeve izvršil 14 tatvin in si tako nabral raznih dragocenosti v skupni vrednosti okrog 200.000 din. Lukič je danes vso krivdo prevzel nase in dejal, da mu Milaričeva ni pomagala pri njegovih tatvinskih podjetjih. Sodišče je Lukiča obsodilo na 3 leta ječe, Milaričevu pa je oprostilo.

Beleške

Puntarji med mačkoveci

V Križevcih izhaja list »Dom«, ki ga izdaja skupina nezadovoljnih mačkovec. Urejuje ga prof. Maštrović, nekdanji osebn. prijatelj dr. Mačka in bivši urednik službenega glasila HSS »Seljačkoga doma«. List piše zelo ostro proti sedanjemu vodstvu HSS. Dr. Mačka osebno sicer ne napada, tem bolj pa njegovo politiko in njegovo okolico.

Doslej so mačkovski listi molčali o tem punktu, ker pa Križevčani le ne umolknejo, se je končno spravil nad nje »Obzorje«. Seveda pa je malo težko zavračati pametno zahtevo, ki jo postavlja »Dom«, naj HSS poskuša priboriti Hrvatom resnično enakopravnost v državi in naj se ne omejuje le na jalovo politiziranje. »Dom« zavrača tudi znano geslo, da Hrvatje lahko čakajo makar še 100 let. »Obzorje« pravi, da je tako pisanje izdajstvo nad hrvatsko stvarjo, in dokazuje, da se HSS ne sme za nobeno ceno sporazumeti z nobeno stranjo, ki temelji na jugoslovenski ideologiji.

Širjenje ilegalnih letakov

V »Hrvatskem dnevniku« čitamo: »Sodeč po pisanju »Vremena« in »Samouprave«, sta Beograd in Srbija obsesta z letaki. Današnja (torkova) »Samouprava« je posvetila borbi z letaki dolg uvodnik. Ostro obsoja i ton i vsebino teh letakov, češ da so zloraba tiskane besede in »zločin proti logiki naših demokratsko-političnih zakonov«. »Samouprava« se sprašuje, kdo širi te letake, in izraža mnenje, da delajo to zunanji neprijatelji. Baje so letaki že tako številni in pogosti, da jih tudi najbolj radoživim ljudje nočejo več sprejemati, ko jim jih ponujajo po ulicah, ali jim jih pošiljajo po pošti. V teh letakih skušajo po mišljenju »Samouprave« zunanji neprijatelji dajati sugestije za urejevanje naših notranjih vprašanj. Glavno glasilu JRZ apelira na vse državljane, naj tem letakom ne verujejo. Obenem poziva pristaje JRZ, naj na letake ne odgovarjajo s svojimi letaki, saj imajo svojo strankino glasilu, ki odgovarja, kar je potrebno. Pač pa je skrajni čas, da oblasti energično in hitro nastopijo proti tej borbi z letaki.«

Hrvatski socialisti in mačkoveci

Šibka stran radičevske stranke je bila od nekdaj ta, da ni znala pridobiti hrvatskega delavstva in da mu v stranki ni nikoli pustila do besede. Bržčas so se voditelji bali, da bi morali deliti oblast z zastopniki delavstva. Sedaj poskušajo mačkoveci z vsemi silami, da bi popravili to pogreško prošlosti. Ustanovili so svojo lastno delavsko organizacijo, Hrvatski radnički savez (HRS). Čeprav ga forsirajo na vso moč in skušajo tudi delavstvo terorizirati, kjer se le da, ne morejo doseči pravih uspehov. »Slobodna riječ«, glasilo hrvatskih socialistov, razpravlja tudi v zadnji številki o tem prizadevanju in med drugim pravi:

»Mi se mačkoveci ne bojimo. Delavci so že spregledali in vedo, kje je njih mesto. Prelom se je pokazal na skupščini delavske zveze v Zagrebu 6. julija, kjer je do 10.000 delavcev in nameščenecv javno dala duška svojim težnjam po političnih svobodah. Obenem je skupščina nastopila za svobodo svoje delavske akcije in ostro obsodila razdiralno početje HSS, ki vkljub velikanski reklami, visoki politični konjunkturi in nastopu »sodrug« inž. Košutića ni spravila na zborovanje več kot 2500 ljudi. Delavcem je dovolj parat, zastav in obljub, da bo v kratkem prišlo do izpremembe, kakor se bosta po Hrvatski cedila med in mleko. Politika vodstva hrvatskega narodnega pokreta je jalova in neodločna; čim radikalnejši značaj dobiva, tem večja zapreka postaja HSS na potu k urejenim prilikam.«

Narodnostni problem v Češkoslovaški

Predsednik CSR dr. Beneš se nahaja na službenem potovanju po bivši Šleziji. Obiskuje tudi kraje, ki so po prebivalstvu delno ali pretežno nemški. Skupno s Čehi mu tudi Nemci prirejajo prisrčne sprejeme. V Moravski Ostravi je dr. Beneš na pozdrav nemških predstavnikov odgovoril, da ima češkoslovaška vlada že izdelan načrt, kako naj se definitivno uredi narodnostni problem v republiku. Ta načrt se postopno že izvaja. Ko bo izveden, bodo imeli vsi narodi v CSR vse pravice, ki jih morejo zahtevati, tako da nikjer ne bo povoda za kako pritožbo.

Nj. Vel. kraljica Marija ob Vrbskem jezeru

Poreče ob Vrbskem jezeru, 25. avgusta. AA. Nj. Vel. kraljica Marija je preživela današnji dan s svojo sestro nadvojvodinjo Ileano ob Vrbskem jezeru.

Povratak kmetijskega ministra iz inozemstva

Beograd, 25. avgusta. AA. Danes se je kmetijski minister inž. Svetozar Stanković vrnil iz inozemstva v Beograd.

Pomorska delovna konferenca

Sušak, 25. avgusta. o. V prisotnosti ministra za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetkovića se je danes na Sušaku nadaljevala pomorska delovna konferenca, ki se je pričela v Splitu. Na njej so podrobno proučili načrte pravilnikov za organizacijo v lukah, za ureditev delovnega časa na ladajah, določitev števil posadk za posamezne ladje, za zdravniške preglede in prehrano pomorščakov, za pomorske knjižnice in ureditev ostalih aktualnih vprašanj, ki se tičejo delovnih odnosov med lastniki ladij in mornarji.

Izpolnitev upravnega odbora Suzorja

Zagreb, 25. avgusta. o. Na današnji seji upravnega odbora Suzorja je bil izvoljen za namestnika generalnega direktorja Ljubisa Petrović iz Valjeva, ki je bil pred leti upravnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Beogradu in so ga nato premestili v Zagreb. Ljubisa Petrović je že 11 let v službi delavskega zavarovanja.

Za ptičke brez gnezda

Za te dni, ko so v zvezd s pedološkim kongresom v ospredju zanimanja vsa vprašanja mladinskega skrbstva in vzgojstva, objavljamo kratek odlomek iz obširne študije »Reveži in njih prekrbce«, ki jo je nedavno predložil znani delavec na polju mladinskega skrbstva, bivši sodrudiček nezabnega skrbnika »ptičkov brez gnezda«, pisatelja Frana Milčinskega, višji sodni oficijal Avgust Juh poklicanim instancam v razpravo:

V skupino pravih siromakov spadajo mimo starih, delanezmožnih ubojev predvsem zapuščeni ali zanemarjeni otroci. Nikakor še ni vse urejeno s tem, če se po smrti revnih staršev taki otroci, ki že itak niso poznali nikake detinske sreče, razženo na vse štiri strani sveta. Tudi ni prav, da jih razpošljejo na kmete, kjer služijo kot pastirčki, hlapčki, dekle in za druga podobna dela, ki so za njihovo starost in za moč telesa zmerom pretežka. Pogostokrat morajo taki siromaki kljub šibkemu zdravju vsajati ob 3. ali 4. zjutraj, živeti ob pomanjkljivi hrani, večkrat samo ob koščku kruha in škodolici mleka. Pogostokrat morajo za svojimi opravki daleč od svojega »doma«, da ostanejo sami s seboj pozno v noč, ob vsakem vremenu, zapuščeni od vsega sveta. Kje je duševna vzgoja takih siromakov? Premnogo jih je, ki nikoli ne obiskujejo šole, čeprav nosijo v sebi morja zlaide talenta, ki mu pa zamro, ker nimajo nikogar, da bi se pozanimali zanje.

Ta otrok dorašča, in ko doraste, se ne ve kam dejati. Zdi se mu, da je odveč na svetu in nič več mu ni mar, v kako družbo zaide. Namesto da bi nekoč koristil sebi, narodu in družbi, so njegovo poslednje zavetje bolnišnica, blaznica, jetnišnica in vešala. Kdo je kriv, da je uničenih zmerom toliko dobrih, dragocenih življenj? Kriva je družba, ki se ni zavzela zanje ob času njihovega nesrečnega, zavrženega detinstva, čeprav je tak otrok vsaj toliko vreden, kakor kak njegov pod srečno zvezdo rojeni tovariš, ki pa ima pogostokrat preveč vzgojiteljev in negovalcev okrog sebe in večkrat vrača staršem to skrb z najhujšimi udarci. Zato pa bi se morale za vsakega otroka, ki je na kakršenkoli način ostal brez staršev ali pa starši ne morejo ali ne marajo skrbeti zanj, brezpogojno pobrigati oblasti, posebne v ta namen določene ustanove in pa ljudje, ki imajo res čut in resnično ljubezen do otroka. Da, koliko je otrok, ki so v oskrbi po raznih hišah v hribih in do-

linah, pa bi se lahko na žalost reklo, da so večkrat alkohola pijani kakor sili kruha in mleka. Tu se nazorno pokaže, kako prepotrebni so bili svoj čas sirotinski svet, ki so vse nedostatke, krivice in potrebe takih revežev sproti javljali mladinskemu oddelku. Zato je treba predvsem paziti na otroke, ki se nahajajo v tuji oskrbi po oddaljenih krajih.

Zganimo se vsi, zlasti pa oni, ki imajo vsega dovolj, naj vršijo plemenito dolžnost s tem, da če nimajo lastnih otrok, prevzemo kako tko dete za svoje ali pa vsaj v daljšo brezplačno oskrbo. V tem pogledu naj nam bodo vzgled drugi narodi, ki posvečajo največjo pozornost vzgoji mladine od rojstva do preskrbe. Geslo naj nam bo, da nam je treba rešiti prav vsakega človeka, ker s tem narod in država pridobita enega državljanca, v nasprotnem primeru pa izgubita. Ni dovolj, če daš siromakemu dečku ali deklici kos kruha ali dinar. Velika nevarnost je, da se otrok pri tem nehoti izuči za poklicnega berača. Treba je, da se za vsakega posameznega prosjačka pozanimajo poklicna oblast ali dobrodelna ustanova. Morda bi bilo pametno, da oblastva in ustanove poverijo zaupanja vrednim ljudem naloge, nadzirati in javljati take primere.

Na vsak način in to bi morala biti prva dolžnost posameznika družbe in države — je treba otroke rešiti s ceste!

Danes otvoritev pedološkega kongresa

Ljubljana, 25. avgusta. Za pedološki kongres, ki se prične jutri, je zaveladalo v mestu veliko zanimanje, zaradi česar je pričakovati, da bo udeležba občinstva pri otvoritvi kongresa in razstava nedvomno zelo številna.

Danes so prispele v Ljubljano prvi delegati iz posameznih držav kot zastopniki raznih ministrstev in združenj pa tudi kot predavatelji. Tako so prišli vseučiliška profesorja dr. Szaman iz Krakova in dr. Jan Schwarz iz Poznanja, ki zastopa obenem tudi poljsko učiteljsko združenje, univ. prof. Cvetanov in inšpektor Kiriljev iz Sofije, predsednik kongresa in vseučiliški profesor dr. Rostohar iz Prage, univ. profesor Jan Uher, dr. Zachadka, dr. Hmelar, Ljudmila Kolaričeva, dr. Kratina iz Brna, dr. Stejskal iz Prage, Pokorny iz Pardubice in drugi. Nadalje so se danes pripeljali v Ljubljano tudi z. Slankamenac iz Skoplja, vseuč. prof. dr. Stefanović iz Beograda, vseuč. prof. dr. Stefanović iz Beograda, vseuč. prof. dr. Ivan Kanjuh iz Bitolje. Nadaljnji delegati in predavatelji bodo prispele jutri.

Sestanek tiskovnih agencij na Jadranu

Parnik »Dubrovnik«, 25. avgusta. AA. Včeraj je bil parnik »Dubrovnik« zadržan v Benetkah, kjer je čakal na goste iz zahodne in severne Evrope, ki bodo sodelovali na osmi plenarni konferenci ravnateljev evropskih časopisnih agencij. Ker se je velik del teh odličnih osebnosti evropske žurnalistike sestel v Benetkah, sta priredila predsednik agencije Stefani in njen generalni ravnatelj Morgani svojim tovarišem na čast obed v tamkajšnjem Grand-hotelu. Morgani je imel pri tej priložnosti krajši nagovor, v katerem je s prisrčnimi besedami izrazil svoje zadovoljstvo, ker bo konferenca na Jadranskem morju. Zahvalil se mu je ravnatelj Havasa kot predsednik zveze agencij, ki je prav tako poudaril zadovoljstvo, ker je letošnji sestanek v tako lepem delu Evrope.

Davi je »Dubrovnik« prispel ob 9. na Sušak, kjer ga je že čakala druga skupina gostov iz srednje in vzhodne Evrope. Po končanih formalnostih s potnimi listinami, je parnik krenil proti jugu.

Obsodba zaradi posilstva

Novi Sad, 25. avgusta. o. Pred novosaadskim kasacijskim sodiščem je bil danes zanimiv proces proti veroučitelju Leonu Hofmanu iz Bele Cerke, ki je bil obtožen posilstva dveh 9-letnih deklic. Sreko sodišče v Beli Cerki ga je v prvi razpravi osvobodilo, kasacijsko sodišče pa je to razsodbo razveljavilo in oddrlo do sodišč v Beli Cerki ponovitev razprave. Drugič je bil Hofman obsojen na 5 let, danes pa je novosaadska kasacija znižala kazen na 4 leta ječe.

Velik požar

Cankova, 25. avgusta. V ponedeljek kmalu po 13. uri je sirena na rotovskem ostrobu v Radgoni naznanila hudo požarno nesrečo, ki je zadelo posestnico Franceca Kolmanca v vasi Koroveh ob meji v Bašu, ki je bil odsoten z doma. Goreti je začelo kmalu po 12. uri v skednju. Ker so bila obežna poslopja krita po večini s slamo, se je požar z vso naglico razširil na ostalo gospodarsko poslopje in hišo, tako da domači in sosedji niti živine niso mogli rešiti. Prihiteli so tudi gasilci iz Skakovca, Cankove, Gornje Radgone in avstrijske Gorice (Goritz), katerim je naposled le s težavo uspelo omejiti požar: sosednja poslopja v vasi so bila že zelo ogrožena.

Zgorela je vsa živila (in to 1 krava, 2 telci, 3 svinje), nadalje vse žito, ki je bilo pripravljeno za mlačev, vse letošnje prilelek sena in otave ter gospodarsko orodje, tako da zna škoda okrog 60.000 din. Med obžalovanjem se je že takoj na kraju nesreče začela širiti govorica, da je požar posledica prepričev med prevzikačem in posestnikom, ki so bili zadnje dni na dnevnem razdu. Uvedena je preiskava.

Živi mrtvec v mariborski bolnišnici

Maribor, 25. avgusta. V sobotni številki 21. t.m. je objavil »Slovenec« pod mariborskimi vestmi notico, v kateri se poroča, da je 24-letni delavec Andrej Muhič, ki se je, kakor znano, ponesrečil 19. t.m. pri razkopavanju materiala na pogorišču starega mestnega brambnega stolpa na Pristanu, v petek popoldne v splošni bolnišnici podlegel poskodbam. Vsi mariborski listi so povzeli to vest in jo v svojih lokalnih rubrikah zabeležili. V »Slovenec« pa marsikaj ne drži. In tudi ta vest ni držala. V zvezi s to vestjo so se namreč pojavili v Mariboru Muhičevi sorodniki, ki so se podali takoj na pokopališče, da pridejo še pravčasno k pogrebu. Kako zelo pa so se začudili, ko so izvedeli, da ni med mrtveci nobenega Muhiča. Začuden so šli povprašati v splošno bolnišnico, kaj je z Andrejem Muhičem. V bolnišnici so zagledali Andreja Muhiča v postelji, ko je ravno sbral kavo in jedel kruh. Prvotno prestrašeni in zaskrbljeni svojem se je po prvi osumljenosti kmalu vrnil na lica zadovoljni smehljaj.

Sokol v Lendavi oproščen rentnega davka

Beograd, 25. avgusta. p. Davčni oddelček finančnega ministristva je objavil, da je sokolsko društvo v Lendavi oproščeno rentnega davka na zakupnino, ki jo dobiva za svoj pašnik v Dolnji Lendavi. Osvoboditev davka velja od 1. januarja 1937, dokler bo društvo služilo narodno-vzgojnim svrhom.

Prepovedana brošura

Beograd, 25. avgusta. p. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo širjenje in prodajo brošure »Sličice iz hrvatske zgodovine od naselitve do l. 1918«. I. zvezek, ki je izšla v Zagrebu v založbi Miles.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Zračna depresija je prešla s Panonske nižine v južne predele Jugoslavije in se je deževno vreme razširilo na večji severni del Balkanskega polotoka. Oblačno in deževno je v vsej srednji Evropi, le tu pa tam je nekoliko jasno. Drugod v Evropi prevladuje jasno vreme. V Jugoslaviji je povsod oblačno razen na skrajnem jugu, kjer je še nehalno jasno. Dežuje od časa do časa skoro v vseh predelih. Nekoliko se je zjasnilo samo v severnem delu dunavske banovine.

Zemunska vremenska napoved: Pričakuje se postopno zboljšanje vremena. Nekoliko dežja bo samo tu pa tam. Toplota se bo nekoliko dvignila.

Zagrebška: Vedro, temperature se bodo dvignile.

Dunajska: Po večini solčno in toplo, toda velika možnost krajevni neviht.

Sandler v Varšavi

Varšava, 25. avgusta. AA. Danes ob 16.40 je prispel z letalom na uradni obisk v Varšavo švedski zunanji minister Sandler. V njegovem spremstvu je generalni tajnik zunanega ministristva Günter. Na letališču so ga pozdravili zunanji minister Beck, njegov pomočnik Szembek, švedski poslanik v Varšavi, poljski poslanik na švedskem, zastopniki zunanega ministristva in mesta Varšave, Poljski listi priščno pozdravljajo obisk švedskega ministra in poudarjajo pomen sodelovanja obeh držav, enakost njune politike in prijateljske zveze, ki ju družijo.

Finančni ukrepi francoske vlade

Pariz, 25. avgusta. AA. Na današnji seji vlade sta predsednik Chautemps in zunanji minister Delbos poročala o položaju na Daljnem vzhodu, finančni minister Bonnet pa je predložil celo vrsto uredb gospodarskega značaja z zakonsko močjo, ki jim je med drugim namen dogoniti, kako se vrši anketa o sedanjih razmerah v francoski produkciji in sicer v vsaki važni panogi industrije posebej. Nameravana je cela vrsta ukrepov, za olajšanje mobiliziranja državnih fondov in zasebnega tržništva. Na seji so sprejeli tudi razne druge ukrepe o finančni kontroli. Gradbeni minister Queuille je poročal o poteku pogajanj s francoskimi železniškimi družbami za novo ureditev državnega železniškega omrežja, notranji minister Dormois pa je izročil predsedniku republike Lebrunu, ki je predsedoval seji, v podpis odbor, po katerem se kantonske volitve razpišejo za 10. in 17. oktobra.

Po seji, ki je trajala do pol 13, so zvedeli, da je vlada sprejela v načelu sklep o

ZDRUŽENJE VOZOVNIH PREGLEDNIKOV DRŽ. ZEL. Ljubljana sporoča vsem tovarišem, da je naš član, gospod

Anton Grgurič

vozovni preglednik drž. zel.

dne 24. avgusta t. l. tragično preminul.

Pogreb pokojnika bo danes popoldne ob 15.30 iz mrtvašnice drž. bolnice na pokopališču pri Sv. Križu.

Ohranimo pokojnika v lepem spominu!

Armada kupcev je pripravljena!

Ogromni iznosi bodo v jesenskih mesecih potrošeni za življenjske potrebe. Sleherni človek kupuje jeseni, vsak po svoji moči. Čas je, da podjetniki, zlasti trgovci, vzpostavijo zveze z armado potrošnikov, ki že ugrabijo, kje bodo najbolj ugodno nakupovali. »Jutrovi« inserati so jim najbolj vodili do res dobrih trgovin in drugih dobaviteljev. Takozvani »stalnih odjemalcev« danes ni več. Moda, profinjen okus, vse večje izbire blaga in trgovskih podjetij, stalno inšeriranje modernih trgovcev, je stalnost odjemalcev odpravila. Trgovci to sami dobro vidijo. Današnji kupec izbira tudi trgovine, ne le blago. Trgovci storijo prav, če v začetku sezi, z oglasi v »Jutru«, ki je predstavnik našega kupnomočnega občinstva, večkrat predstavijo javnosti svoje trdke.

Z nekaj reklamnimi streli pokažite armadi kupcev pot k sebi!

Domače vesti

* Naš častni konzul v Moravski Ostravi je postal g. inž. dr. Jaroslav Havlíček, namestnik generalnega direktorja vitkovskih rudokopov. G. dr. Havlíček je naš rojak. Njegov, že pokojni oče je bil uglebni zdravnik v Sremsu, kjer se nanj ljubeč spominja z veliko hvaležnostjo in spoštovanjem. Ni bil samo dober zdravnik, temveč tudi velik dobrotnik revežev. Mati dr. Havlíčka živi na rodbinskem posestvu v Moslavini-Popovici. Sestra častnega konzula pa je znana zdravica v Zagrebu. Inž. dr. Havlíček je odlično strokovnjak in si je z raznimi svojimi strokovnimi izjavami že razširil sloves daleč po svetu. Ko so v Zagrebu otvarjali tehnično fakulteto, so mu ponudili profesorsko katedro, ponudbo pa je odklonil, ker je bil obvezan že drugod. Daleč od svojega rojstnega kraja se celo zanima za naše razmere in, kadar bo šel v pokoj, se bo vrnil spet med nas ter se stalno naselil v Zagrebu.

* Nov tolmač francoščine. Predsedništvo apelacijskega sodišča v Ljubljani je imenovalo gospoda dr. Ivana Črnoga, publicista v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 2 (hotel Slon) za stalno zapriščenega sodnega tolmača za francoski jezik.

* Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 68 z dne 25. t. m. objavlja uredbi z zakonsko močjo o pismeni izdelavi in podpisovanju sodnih določb v civilnih in kazenskih stvareh, če sta sodnik ali zapisnikar trajno za držano. Nadalje navaja konkurenčne proge državnih železnic, pristop Afganistana k mednarodni konvenciji o zatiranju prometa in trgovine z nemoralnimi publikacijami, odpoved konvencije o nočnem delu žensk po Braziliji in razne objave iz »Službenih novine«.

Mala Shirley Temple

ZLATI KODRČKI

* Najstarejše Jugoslovane išče češki zdravnik dr. Pavel Viskup, ki je zdaj obhodil že vse naše južne kraje. V Južni Srbiji in Črni gori je našel okrog 200 stoletnikov. Vsakega je izpraševal o načinu njegovega življenja, o prehrani in delu, ter tako ugotovil, da so vsi ti najstarejši Jugoslovani najskromnejše živeli in pretrpeli tudi mnogo gorja. Prehrana teh stoletnikov ni v nobenem skladu z znanstvenimi teorijami, zakaj nekateri stoletniki so se vsa svoja dolga leta hranili samo s črnim kruhom in sočivjem, užili so le malo mesa, Zopet mrz — zopet

Lutz peči, Ljubljana VII.

zato pa več mleka in sira. Uživanje domačega žganja in kajenje ni oviralo dosege visoke starosti. Med trumo stoletnikov je posebno zanimiv po zapisnikar češkega zdravnika črnogorski pastir Jovo Vujović, ki je star 102 leti. Ta mož pripoveduje in je na njegovem obrazu tudi vidno, da je prejel kakim 50 leti postal žrtve strašne bolezni — raka, ki se mu je prišlo od nosa do želčnih kosti. Takratni zdravniki so menili, da je mož izgubljen, a neki vaski padar je Vujoviču priporočil, naj kuha neke posebne rastline ter s sokom izpira rane. To je pomagalo in pastir je preživel množico svojih zdravih rojakov in svoje zdravnike. Češki zdravnik zdaj vneto izprašuje starega pastirja in njegove znanice, da bi ugotovil zdravilno rastlino, ki je imela tolike uspehe.

* Proti trdi stolici in hemoroidom spremijam s pritiskom krvi, močnim utripam srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefov« grenčica že davno preiskušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreže. Ogl. reg. br. 1503/1936

* Z letalom v Celovec. Tli ure potrebuje, da se pripelje z vlakom iz Ljubljane v Celovec, vrhu tega še izostavljen, ni prijetnostim morebitnih, ki se danes kolikrat pojavljajo naših železnicah, kar Vas upravičeno spravlja v slabo voljo. Če pa potujete z letalom, ste v dobrih 20 minutah že v Celovecu, pa ste deložni še edinstvenega užitka, ki vam ga nudi to potovanje s prelepim razgledom na našo Gorenjsko in Karavanke. Moderno trimotorno Junkersovo letalo družbe Orlak vozi vsak torek, četrtek in soboto. Ob 15. se dvigne v Ljubljani in prispe v Celovec že ob 15.20. Vožnja na tej progi velja le 200 din. Družba petih oseb uživa 20%, od šest do deset oseb pa 30% popusta od vozne cene. Če se Vas zbere družba šest ljudi, se lahko peljete v Celovec že za 140 din. Na zamudite ugodne prilike. Vse informacije dobite pri Aeroputu, telefon 3621.

* Objede obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH. 1.

Žrebanje Državne razredne loterije dne 23. avgusta 1937.

Din 1.000.— št.: 5.807; 5.818, 5.854, 10.851, 24.830, 24.837, 33.019; 33.057; 33.069, 46.147, 75.654

ZADRUŽNA HRANILNICA, Dalmatinova 6.

* Skrivnostni napad pri Domžalah. Organi preiskovalnih oblasti se živo zanimajo za zagonetni napad, ki sta ga v soboto okrog polnoči izvršila dva neznanca na lastnika mehanične delavnice Konrada Pepela iz Mozirja na državni cesti onkraj Domžal. G. Pepel je s svojim pomočnikom prejšnji teden montiral neke stroje v Podpeč. V soboto sta končala svoje delo, a sta se toliko zakasnila, da sta se šele okrog 22. z avtom odpeljala proti Ljubljani in domu. Mimogrede sta se ustavila v neki gostilni v Domžalah, da povečerjata. Ko sta opolnoči nadaljevala vožnjo, sta kmalu opazila, da se je nekdo otešil na avto. G. Pepel je ustavil in isloplil, tedaj sta pa od zadaj planila nani dva neznanca in eden izmed njiju ga je trikrat z nožem sunil v hrbet, nakar sta napadalca izginila v noč. Pepelov pomočnik je svojega gospodarja takoj odpeljal v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč.

KATJA DELAKOVA
SOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO
IN UMETNIŠKI PLES.
DUKIČEV BLOK-GAŠEVA 8.
VPIS DNEVNO OD 10-14

* Hudourniki odkrivajo predzgodovinske ostanke. Gorski potok Globočica, ki izvira pod Ivančico, prinaša vsakokrat, kadar zaradi naličev močno narase, mnogo okamenelih morskih školjk, okamenelne ribe in dele okostja, kar dokazuje, da je v pravih časih tam valovilo morje. Leta 1912, so našli v tem potoku okamenelo veliko morsko želvo, o kateri je prof. Koch iz Zagreba izdal brošuro v hrvaškem in nemškem jeziku. Po zadnjem naličev so valovi potoka vrgli na breg razne zelo važne predzgodovinske predmete, ki jih zdaj motrijo v zagrebškem geološkem muzeju.

DOBRNA pri Celju

Za srčne, živčne in ženske bolezni in vse one, ki so počitka potrebni!

Akratoterma 37° C, naravno ogljikovo-kisla kopeli. Izborni zdravilni učinki pri boleznih srca, živcev, ženskih boleznih, boleznih ledvic, mehurja, oslablosti, kroničnih ledvičnih in črevesnih katarjih. Krasen park, divna okolica. Od 1. septembra do 31. oktobra 20 dnevno pavšalno zdravljenje za pavšalno ceno Din 1.100.— do Din 1.650.— (AvtoBUS Celje—Dobrna in nazaj, soba, hrana, kopeli, zdravnik in takse). Zahtevajte prospekte!

* Nesreča v rudniku. Blizu Tešlica se je v rudniku Rudopolje, ki je last privatnega podjetja, pripetila v skladišču eksplozivov huda nesreča. Miner Milko Sunarič je izbral mine, da bi jih izročil delavcem, ki so odhajali na delo v rove. Prva mina, ki jo je potegnil iz zaboja, mu je, ko je na njej hotel privrati vijak, eksplozirala v roki. Nesrečnega minerja je pri eksploziji razgrlo na kose, močno pa sta bila ranjena dva blizu stoječa delavca. Preiskovalna komisija je bila takoj sestavljena in so neki delavci izjavili, da je prišlo do eksplozije menda zaradi tega, ker se nekateri eksplozivni shranjevalci predolgo v skladišču.

* V Postojnsko jama in k odkritju spomenika kralja Aleksandra I. dne 5. septembra t. l. Voznina, skupni potni list, vstopnina v jama in k janskim priveditvam 66 din. Prijave sprejema še tekoči teden dnevnega Zadruga železniških uradnikov »Dom« v Ljubljani, hotel Metropoli, novo poslopje, I. nadstropje.

ZDRAVILIŠČE

Radio—Therma, Laške.

Radioaktivne termalne kopeli (37.5 C). — Najučinkovitejša zdravljenje vseh vrst revmatičnih obolenj, ženskih boleznih, arterioskleroze itd.

Znižane cene

od 1. septembra dalje pavšalna cena za 10 dni Din 600.—, za 20 dni Din 1.100.— V tej pavšalni ceni je vračunana soba, štirikrat dnevno prvovrstna hrana, kopeli, zdravniška preiskava in vse takse.

Zahtevajte prospekte od uprave zdravilišča!

* Kongres Zveze tramvajskih, električnih in občinskih delavcev je bil po dveh dneh zaključen v Beogradu in sprejeto so bile resolucije, ki zahtevajo v prvi vrsti, naj bodo delavci teh strok deležni splošnega delavskega zavarovanja in naj se jim ne brani pristop v dovoljene delavske strokovne organizacije.

* Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj, potrjen od ministrstva trgovine in industrije na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15. je sedaj redno vsak dan. Pojasnila in brezplačna izvešja na razpolago. — Ravnateljstvo.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

Iz Ljubljane

u— Prosvetni oddelek mestnega poglavarstva (Auerspergov palača) v dne 27. in 28. avgusta t. l. zaradi srušenja uradnih prostorov ne bo posloval.

u— Trboveljski slaviki. Vse prijatelje in žostile opozarjamo na nocojšnji koncert Trboveljskih slavikov v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru. Začetek koncerta je točno ob 21. na čast udeležencev podočnega kongresa. Iz vseh strani slovenskih držav so prihili v Ljubljano najodličnejši predstavniki pedagoške znanosti in njim na čast bo nastopil nocoj brez dvoma najboljši slovenski mladinski zbor pod vodstvom svojega sijajnega dirigenta g. Avgusta Šuliga. Kolikor je sedežev še na razpolago, se dobo po 10. din v knjižarni Glasbene Matice. Sklopišča so pa po 3. din. Koncertni spored vsega najlepše točke izredno bogatega programa Trboveljskih slavikov.

u— Naš drž. konservatorij, ki ima štiri oddelke, nižjo, srednjo in visoko šolo ter učiteljsko — pedagoški oddelek sprejema gojence od 1. do 7. septembra dnevno od 9. do 12. ure. Sprejemni izpiti se vrše 10. in 11. septembra, redni pouk pa začne 16. septembra. To velja tudi za operno šolo, ki je poseben oddelek konservatorija. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasne deske v veži zavoda.

u— Na I. drž. mešanji meščanski šoli Josipa Jurčiča na Viču bo vpisovanje v vse razrede dne 1. 2. in 3. septembra 1937. vsakokrat od 8. do 12. ure. Popravni izpiti bodo 30. in 31. avgusta od 8. ure dalje. — Vse potrebne informacije so na oglasni deski v šoli.

u— Anton Grgurič podlegel poškodbam. Vozovni preglednik Anton Grgurič, ki je v torek okrog 17. na glavnem kolodvoru tako nesrečno padel pod vlak, da so mu kolesa odrezala obe nogi in levo roko, je že v torek zvečer okrog 20. izdihnil. Reševalci so ga nekaj minut po nesreči prepeljali na kirurški oddelk in zdravniki so mu takoj posvetili najskrbnejšo pozornost, a Grgurič je izgubil preveč krvi, da bi bilo mogoče še misliti na rešitev njegovega življenja. Zalostne razmere, ki vladajo na našem kolodvoru in vseh v organizaciji naše prometne službe, so spet terjale pretežno žrtv. Pogreb tragično preminulega, v stanovskih krogih in med občinstvom priljubljenega železničarja to jutri ob 15.30 iz mrtnice vže na Zaloški cesti. Pokojni Anton Grgurič je bil po rodu iz Delnice, v Ljubljani nima sorodstva, in pogreb mu bo oskrbela ljubljanska podružnica Zdrženja jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev, katere delavni član je pokojni bil.

Docent

Dr. Jos. CHOLEWA

Ordinira od 1. IX.

TAVČARJEVA 9-1.

od 11—12 in od 2—4 ure

u— Novi grobovi. V Rožni dolini, Cesta na Brdo, je umrla g. Jelica Hartmanova. Pogreb uglebne pokojnice bo jutri ob pol Anton Grobelšek. Pogreb bo danes ob 16.50. 16. — Na Milčinski ulici 79. je umrl g. — Pokojnika blag spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

Vaše zdravje čuva

„Lasta“ sladna kava

u— Spet enkrat nekaj lepega za mladino. Hvala bogu vendar enkrat, film »Zlati kodrčki« teče v kinu Matici. To je bilo že kar grdo od uprave, da je pustila našo nestrojno mladino tako dolgo čakati. Shirley Temple in njen konjček in njena ljubezna družba vsi že 14 dni tam na stenah kavarn »Zvezde« (v slikah namreč), filma pa od nikoder ni bilo. Kakorkoli, zdaj je tu. Mladina je navdušena. Starši zadovoljni. Shirley Temple nas bo s tem svojim filmom (ki je menda res njen najboljši) vse pomladila. Danes in jutri sta izredni predstavi ob 16. Pogledite ta film, lep je!

u— V ljubljanskih hotelih se za čas letošnjega jesenskega ljubljanskega velesoja že vse soba rezervirane oziroma naročene. Zaradi tega uprava ljubljanskega velesoja naproša vse one, ki imajo zasebne sobe za čas velesoja na razpolago, da to prijavi na načelniku stanovanjskega oddelka ljubljanskega velesoja g. Dragu Šebeniku, pišarnišnemu ravnatelju Mestnega načelstva (magistrat) v Ljubljani, ekspedit.

V „Menzi“, Kolodvorska 8 — kosilo z mesom 5—8, večerja 3—6 din.

u— Cenjeno občinstvo opozarjamo na izredno predstavo, ki bo danes in jutri ob 4. uri popoldne z malo Shirley Temple v filmu »Zlati kodrčki«. Elitni kino Matica.

u— Putnik priredi. 5. septembra izlet s posebnim vlakom v Postojnsko jama in na Rakek k odkritju spomenika kralju Aleksandru I. Cena vožnje, vstopnina v jama in potni list Din 63.—. Cena kosila na Rakeku Din 14.—. Cena večerje na Rakeku Din 10.—. 4. do 8. septembra izlet z avtobusom v Benetke, Padovo, Trst in Gorico z obiskom vojaškega pokopališča Redipuglie. Cena vožnje, prehrana, prenočišče, potni list in vodič v Benetkah Din 68.—. Vse druge informacije v bilietarnah Putnik v Gajevi ulici in v Hotelu »Metropole«. Prijave se zaključujejo 31. t. m.

Dr. V. STACUL zopet redno ordinira

u— Avtomobilisti in motociklisti, člani ljubljanske sekcije Avtomobilskega kluba, so zavarovani brezplačno proti nezgodam. Redni člani so zavarovani za primer smrti za vsoto 20.000 din ter za vsoto din 30.000 za primer delne ali popolne trajne invaliditete, člani Kola avtomobilistov in motociklisti pa za din 10.000 v primeru smrti in din 25.000 v primeru trajne nesposobnosti. Člani so zavarovani avtomatično, čim polže članarino. Zavarovalnica »Slavija«, ki oskrbuje to kolektivno zavarovanje, je ob tragični smrti Rudolfa Zalokerja, ki je bil član Kola avtomobilistov, brez nadaljnega takoj izplačala din 10.000 njegovim svojcem.

Kraški teran — najboljši kraški pršut pri „Levu“

u— Šolski odbor strokovno nadaljevalnih šol v Ljubljani obvešča mojstre, vajence in starše, da je vpisovanje v strokovno nadaljevalno šolo ljubljanske v I. II. in III. razred za zamudnice še v nedeljo dne 29. avgusta 1937 med 8. in 12. uro pri vodstvih strokovno nadaljevalnih šol na Grabnu, pri Sv. Jakobu, na Ledini, na Vrtači in na Prulah. K vpisovanju je prineseti: krstni list, izpričevalo o zadnjem šolanju, učno pogodbo, ki mora biti potrjena od pristojnega združenja in 22.50 din za vpisnino. Vajenci, ki se bodo vpisali v prvi razred, morajo prineseti s seboj poleg zgoraj navedenih listin še zdravniško izpričevalo. Šolski odbor opozarja mojstre, da je njihova zakonita dolžnost, vpisati vajence v šolo ter skrbeti za točno obiskovanje šole.

* KINO *

TEL. 21-24 **MATICA**
Mala, a vendar najpopularnejša filmska umetnica
Shirley Temple v filmu
ZLATI KODRČKI
nemški dialog
Najboljši film za staro in mlado.

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

TEL. 27-30 SLOGA

Poslednja ljubezen Ivana Straussa — kralja valčkov — v filmu
NESMRTNE MELODIJE
Komorni pevec Alfred Jerger, Holzcshuh, Leo Szek

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri.

u— Šola Glasbene Matice bo sprejemala gojence ves dan 1., 2. in 3. septembra. V soboto 4. septembra je že razdelitev ur pouka v Hubadovi dvorani ob 15. in 16. Vse podrobnosti so označene tudi na velikih lepkih, ki bodo te dni nalepljeni po Ljubljani.

u— Društvo »Tabor«. Drevi ob 20.30 bo redni članski sestanek s predavanjem. Po predavanju važne društvene zadeve. Vabljeni vsi prijatelji.

Iz Celja

u— Poškodbe zemljišč po vojaštvu. Štab 39. polske v Celju je naprosil mestno poglavarstvo za sledečo objavo: Prosimo, da se objavi vsem meščanom, da se v primeru kakršnekoli škode na njihovem imetju takoj na kraju samem obrnejo do oficirja, ki poveljuje enotici, da se tu skupno ugotovi višina in vrsta škode. Šele nato naj se takoj vloži pritožba in navede ime oficirja, ki je videl škodo. Če preteče več dni od dogodka in se škoda ne dožene na kraju samem, ni mogoče škode ugotoviti.

u— Ustanovni občni zbor sreske mladinske organizacije JNS za celjski srez bo v nedeljo 5. septembra ob pol 9. dopoldne v Celjskem domu. Poleg delegatov in članov krajevnih mladinskih organizacij v celjskem srezu se ga bodo udeležili tudi delegati iz Ljubljane in narodni poslanec g. Ivan Prekorski.

u— Izbirne lahkoatletске tekme celjske šolske župe za sestavo župne reprezentance, ki bo tekmovala na medžupnih tekmah v Zagrebu 6. septembra, se bodo pričele v nedeljo 29. t. m. ob 9. dopoldne na Glaziji v Celju.

KINO METROPOL. prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 nadvse zabavno opereto »PRI BELEM KONJČKU«.

Iz Maribora

u— Preselitev. S 1. septembrom t. l. se preselita uredništvo in uprava dnevnikov »Jutra« in »Večernika« v Mariboru iz svojih dosedanjih prostorov v Gosposki ulici 11 na Grajski trg 7, prvo nadstropje (dosedajni prostori Ljudske samopomoči). Cenjene naročnike, inserente, dopisnike in prijatelje našega lista prosimo, da se s 1. septembrom v vseh zadevah našega poslovanja (oglasi, naročnina, dopisi itd.) oglašajo v novih prostorih na Grajskem trgu 7, prvo nadstropje, dohod direktno iz trga.

u— Madžarski zdravniki in novinarji v Mariboru. Pod vodstvom prijatelja naše države primarija dr. Geze Balacza iz Pečuha bo v času od 28. do 31. avgusta propagandno potovanje velike skupine madžarskih zdravnikov in novinarjev v naša zdravilišča. Skupina šteje nad 120 udeležencev, med njimi je okoli 100 zdravnikov, univerzitetnih profesorjev, primarijev in drugih kapacitet ter nad 20 najuglednejših novinarjev. Madžarski gosti bodo obiskali Rogaško Slatino, Dobrno in Rimske Toplice. Iz Rogaske Slatine se bodo v ponedeljek 30. avgusta peljali z avtokari v Maribor in na Mariborski otok, nato si bodo ogledali naša letovišča ob vznožju Pohorja. Povratek iz Maribora je predviden preko Ptuja in Majšperka. Na meji v Kotoribi bodo madžarske goste pozdravili predstavniki zdravniškega zbora mariborskega zdravniškega društva, novinarskega združenja in Tujsko prometne zveze v Mariboru. Mariborčani pripravljajo ugodnim gostom lep sprejem.

u— Deca iz »Abesinije« bo spet posečala tezensko šolo. Poročali smo že o sklepu krajevnega šolskega odbora na Tezenu, v smislu katerega naj bi šolska decia iz tako zvane »Abesinije« ali »Sibirije«, vzhodno od Tezna na obeh straneh ceste, v novem šolskem letu posečala razvzgojno šolo. S tem bi bilo prizadetih okrog 112 šolobveznih otrok. Zaradi slabe poti iz Razvanja, ki vodi skozi gozd, je sklep vzbudil nerazpoloženje mnogih staršev in nedavno je bil sklican sestanek zastopnikov uprave občin Hoče in Pobrežje, krajevnega šolskega odbora in staršev. Do sporazuma ni prišlo in se je bilo bati, da bi 112 otrok iz »Abesinije« ostalo v šolskem letu 1937-38 brez pouka. Zlasti so temu nasprotovali starši, ki se boje za svoje otroke zaradi nevarne poti skozi gozd. Zadevo je sedaj pred pričetkom novega šolskega leta rešilo sresko načelstvo Maribor levi breg, ki je odločilo, da krajevni šolski odbor na Tezenu spet sprejme decio iz »Abesinije«, ki spada pod razvzgojni šolski okoliš, a uprava občine Hoče mora prispevati za vzdrževanje tezenske šole po sporazumu oziroma po ključu, ki bo sestavljen na podlagi davčne moči sestavnih delov tezenske šolske občine.

u— Vpisovanje v drž. II. deško meščansko šolo bo dne 1. 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure. V to šolo se vpisujejo učenci, ki stanujejo v magdalenskem okraju in okoliških vaseh na desnem dravskem bregu. Ponavljajni izpiti bodo 4. septembra, pričeni ob 8. uri.

u— Na I. drž. deški šoli v Miklošičev ulici bodo popravni izpiti 31. t. m. od 8. ure dalje. Učenci, ki bi prišli k izpitu prepozno, se odklonijo. Vpisovanje bo od 1. do vključno 3. septembra od 8. do 12. ure. Točnejša pojasnila dobe starši na zavodu.

u— Obrtna nadaljevalna šola v Mariboru zaključuje v soboto 28. t. m. svoje vpisovanje. Proti delodajalcem onih vajencev in vajenk, ki se dotlej še ne bodo prijavili, bo moral šolski odbor podvzeti zakonite korake.

Pestani in ostani član Vodnikove družbe

Gospodarstvo

Težkoče v trgovinskih odnosih med Italijo in Avstrijo

Alli povečanje avstrijskega uvoza iz Italije ali pa zmanjšanje uvoznih kontingentov za avstrijsko blago

Nedavno smo poročali o prizadevanju Italije, da zmanjša obseg tihih preferenc (tako zvalih kreditnih ugodnosti), ki jih uživa Avstrija pri izvozu lesa v Italijo, kar je važno tudi za naš izvoz lesa, odkar nam je Italija v gospodarski pogodbi od 25. marca t. l. priznala enake ugodnosti kakor državam rimskega bloka. Kakšen je bil rezultat pogajanj med italijanskimi in avstrijskimi lesnimi interesi, ki so se nedavno vršila v Italiji, ni točno znano. Kakor zatrjujejo, je prišlo do kompromisa, ki velja do konca oktobra, ko poteče ugodnostni kontingent v višini letnih 33 tisoč vagonov lesa. Po informacijah z Dunaja, so pri teh pogajanjih italijanski delegati znova poudarili svoje stališče, da v načelnem priznanju ugodnostnega uvoznega kontingenta še ni vsebovana dolžnost Italije, da stavi za uvoz avstrijskega lesa na razpolago uvozne licence za ustrezajočo količino lesa. Dejstvo, da skuša Italija zmanjšati uvoz lesa iz Avstrije vzbujala seveda negotovost v vrstah avstrijskih izvoznikov. Zanimljivo je Italija obljubila, da bo do konca oktobra, ko poteče ugodnostni kontingent, dala Avstriji na razpolago uvozne licence za še ne izkoriščen kontingent, ker je uvozna potreba Italije nadalje znatna. O vprašanju obnovitve lesnega kontingenta za leto 1937/38 pa bodo razpravljali o priliki trgovinskih pogajanj v jeseni. Vse pa kaže, da bo Italija ob tej priliki zahtevala redukcijo kontingenta.

Tu igra gotovo važno vlogo obnovitev italijansko-jugoslovenskih trgovinskih odnosov. Italijanski uvoz lesa je že letos v prvem polletju pokazal izrazito tendenco k zmanjšanju uvoza iz Avstrije. Po italijanski statistiki je uvoz lesa iz Avstrije letos v prvem polletju nazadoval v primeri z lanskim prvim polletjem od 413.000 na 332.700 kub. metrov, medtem ko se je uvoz iz Jugoslavije dvignil od 20.000 na 102.600 kub. metrov. Kolikor se je zmanjšal uvoz iz Avstrije za toliko se je povečal uvoz iz Jugoslavije. Pri tem je morala Italija — predvsem v korist uvoza iz Avstrije — skoro docela ukiniti uvoz iz drugih držav (zlasti iz Rusije), ki je padel od lanih 69.000 na 1.200 kub. metrov.

Tiskanje obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov

Finančni minister je izdal pravilnik o emisiji in o amortizacijski službi 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov in je obenem izdal državni tiskarni znak naročilo za tisk 700.000 komadov teh obveznic.

Kakor je znano, dobe denarni zavodi za 25% terjatve, izocenih Privilegirani agrarni banki, od države 3% obveznice. Enake obveznice dobe tudi za kritje onega zneska, ki ostane nepokrit, potem ko je denarni zavod za kritje 25% odpisa, ki ga mora nositi sam, porabil polovico glavnice in vse rezerve. Trenotno še ni točno znano, kako velik je znesek, ki ga bo morala na ta način kriti država. Verjetno pa je, da vsota ne bo presegala 900 milijonov Din. Finančno ministrstvo pa je za enkrat dalo tiskati 700.000 obveznic v nominalni vrednosti 500 milijonov Din, in sicer 500.000 obveznic po 100 Din, 100.000 obveznic po 500 Din, 50.000 obveznic po 1000 Din, 30.000 obveznic po 5000 Din in 20.000 obveznic po 10.000 Din. Od celotne vsote pol milijarde Din bo odpadlo na obveznice po 10.000 Din 200 milijonov Din, na obveznice po 5000 Din 150 milijonov, na ostale tri vrste obveznic pa po 50 milijonov Din. Veliko število manjših obveznic po 100 Din je potrebno zaradi tega, ker bodo denarni zavodi na zahtevo vlagateljem izplačevali vloge v teh obveznicah.

Pred novo ureditvijo plačilnega prometa s Francijo

Znano je, da je naša država odpovedala Franciji kilirski pogodbi in bo kilirski sporazum potekel 1. oktobra t. l. Sedaj proučuje to vprašanje stalni koordinacijski odbor pri zunanjem ministristvu, ki je o tem razpravljal v svoji ponedeljkovi seji. Verjetno je, da bomo s Francijo uvedli sistem svobodnih plačil, kakor to velja danes v plačilnem prometu z Anglijo. Pri tem bo trgovinski promet urejen na podoben način, kakor z Anglijo in Holandsko. Tak način plačilnega prometa bo seveda za nas koristen le tedaj, če nam bo Francija nudila zadostne kontingente. Naš izvoz v Francijo se je letos sicer znatno povečal in je dosegel v prvem polletju 300,9 milijona Din nasproti 36,8 milijona Din v prvem lanskem polletju. Pri tem pa je treba upoštevati, da je največji del tega izvoza odpadel na pšenico, kajti samo pšenice smo letos v prvem polletju izvozili v Francijo za 248,6 milijona Din (lani nič), kar predstavlja 83% vsega izvoza. Lesa smo izvozili za 13,00 milijona Din (lani za 12,5). Pomemben je bil samo še izvoz svinčene koncentrate, ki je znašal 15,5 milijona Din in izvoz koruze, ki je znašal 8,4 milijona Din.

Gospodarske vesti

== Državna hipotekarna banka beleži v svojem izkazu za mesec julij sicer zmanjšanje gotovinskih sredstev za 68,2 na 75,2 milijona Din, vendar je navzile temu ta vsota razpoložljivih gotovinskih sredstev še vedno izredno visoka, saj je znašala lani ob koncu julija le 565 milijonov. V teku julija so se hipotekarna posojila zmanjšala za 11 na 2013 milijonov (lani ob koncu julija 2076), povečala pa so se komunalna posojila za 33 na 1110 milijonov (lani 892). Komunalna posojila pa so se ponovno skrčila za 15 na 74 milijonov (lani 111). Dolg finančnega ministristva se je precej povečal, in sicer za 100 milijonov na 698 milijonov (lani 642). Na pasivni strani izkazuje bilanca za julij povečanje hranilnih vlog na knjižice le za 3 na 1347 milijonov (lani 1197), toda povečanje vlog po tekočem računu za 61 na 681 milijonov Din (lani 443). Razni fondri in kapitali javnih ustanov pa so v teku julija narasli za 21 na 231 milijonov (lani 1918).

== Naš letošnji izvoz v Italijo. Poročali smo že, da je znašal letos v prvem polletju

V tej zvezi so zanimive informacije, ki jih objavlja dunajska »Die Börse« o tajni revizijski klavzuri v italijansko-avstrijski trgovinski pogodbi. Avstrijski izvozniki so se zanašali, da bo po dolgotrajnih pogajanjih v letošnjem maju in juniju, ki so dovedla do obnovitve tihih in odkritih preferenc do junija prihodnjega leta, nastopila doba mirnega razvoja trgovinskih odnosov z Italijo. Zato je povzročilo neprijetno presenečenje, ko se je zvedelo, da predlaga Italija za jesen nova pogajanja. List zatrjuje, da vsebuje italijansko-avstrijska pogodba od letošnjega junija v neobjavljenem protokolu revizijsko klavzuro, ki daje vsaki stranki navzile podaljšanje ugodnosti do junija 1938. pravico, zahtevati do konca tek. leta revizijo, kolikor bi izkušnje pokazale, da je taka revizija potrebna. Temeljne spremembe, ki so nastale v italijanskem gospodarstvu po končani abesinski vojni zlasti v pogledu narodno-obrambne avtarkije, tangirajo tudi rimske protokole in pogodbe, ki izvirajo iz teh protokolov, kar ima za posledico da Italija ne more več voditi trgovinske politike, ki podpira politično prijateljstvo s trgovinsko-političnimi žrtvami. Današnje gospodarske razmere silijo Italijo, da izkoristi vse trgovinsko-politične možnosti in da v vsakem pogledu forsira izvoz. Demobilizacija vojske vrača na delovni trg številno delavstvo, ki more najti zaposlitev predvsem v izvozni industriji. Vsi navedeni razlogi silijo Italijo k revizijski trgovinsko-politični razmerja z Avstrijo. Ta revizija pa je možna na dva načina: bodisi da Avstrija poveča uvoz iz Italije, ali pa da se zmanjša avstrijski izvoz v Italijo.

Za bodoči izvoz v Italijo — tako nadaljuje dunajski list — nastajajo znatne ovire, ki pomenijo v načelnem pogledu razrahljanje rimskih protokolov, kar je pričakovali tudi v bodočem trgovinskem razmerju z Madžarsko. Italijansko zahtevo, da se avstrijski izvozni preseček v prometu z Italijo zmanjša s večjim avstrijskim uvozom iz Italije, smatra »Die Börse« za težko izvedljivo, ker so avstrijske možnosti uvoza iz Italije skoro izčrpane. Tako preostane le zmanjšanje kontingentov za izvoz avstrijskega blaga v Italijo.

naš izvoz v Italijo 249,7 milijona Din nasproti 32,2 milijona Din v lanskem prvem polletju. Iz podrobne statistike našega izvoza v Italijo je razvidno, da odpade največji del izvoza na les, in sicer od 92,7 milijona Din. Navzile temu pa je naš izvoz lesa v Italijo sorazmerno slab, kajti predstavlja le 37% vsega našega izvoza v Italijo, nasproti 60% pred sankcijami. Na drugem mestu je živila. Skupaj smo letos izvozili v Italijo za 62,9 milijona Din živila, in sicer za 42 milijonov goveje živila, za 11 milijonov Din živih svinj in za 9,9 milijona Din žive perutnine. Izvoz lesa in zaklane perutnine je znašal 8,2 milijona Din, izvoz jajc 8,9 milijona Din in izvoz slanice 9,1 milijona Din. Važno postavko tvori tudi izvoz žita, kajti pšenice smo izvozili za 15 milijonov Din, koruze pa za 10,6 milijona Din. Omniti je še izvoz fižola, ki je znašal 6 milijonov Din. == 41. razstavnata prireditve Ljubljanskega velesejma bo letošnji jesenski velesejem od 1. do 12. septembra. Jesenske prireditve »Ljubljana v jeseni« so redno dopolnili ljubljanskemu pomladnemu velesejmu industrijskega in obrtnega značaja. Letošnja prireditve bo zavzemala vse prostor ljubljanskega velesejma, ki obsega 40.000 m², ter bo izredno zanimiva in pestra. Podala nam bo razstavo slovenskega novinarstva, etnografsko in misijonsko razstavo »Indija«, umetnostno razstavo slovenskih likovnih umetnikov, razstavo »Materi za otroka«, cvetlično razstavo, ki bo izpopolnjena z veliko razstavo ekotičnih ribic in metuljev, vzoren sadni vrt, razstavo malih živali, razstavo pernatih in dlakaste divjadi naših gozdov v posebnem živalskem vrtu ter razstavo industrijskih in obrtnih proizvodov. Posebno bogato bodo zastopani poštvo in stanovanjska oprema, radio aparati, živila, izdelki male obrti, galanterija in tehnične novosti. Seveda bo razstavljeno še mnogo drugega in ni mogoče vsega našteti. Jugoslovanski harmonikarji bodo tekmovali za prvenstvo Jugoslavije in prehodni pokal za leto 1937/38 v nedeljo 12. septembra. Razstavniemu prostoru bo priključeno tudi lepo zabavišče z različnimi atrakcijami, godbanim in plesom, ter variete, kjer bodo nastopili artisti s svetovnih odrov. Na odhodni postajni blagajni je treba kupiti celo vozno karto do Ljubljane in še rumeno železniško legitimacijo za 2 Din. Na velesejmu se dobi velesejemski legitimacija in potrdilo o obisku, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek.

== Sprameksiranje ceste Naklo-Podbrezje. Kraljevska banska uprava je razpisala drugo licitacijo za sprameksiranje (površinsko obdelavo z bitumenom) državne ceste št. 2. od 648,7 do km 653,9 (Naklo-Podbrezje). Proračun znaša 500 tisoč Din.

== Zateški hmeljski trg. Iz Zateca (CSR) poročajo, da je kupčija že precej oživela in da se plačuje letošnji hmelj po 850 do 1065 KC za 50 kg. Po informacijah češke sekcije zateškega hmeljskega združenja je bilo doslej prodanih 8000 starih stotov, predvsem v Nemčijo in Ameriko.

== »Made in Jugoslavie« je vtišeno v najnovejše domače lesene igračke, barvane z zdravno barvo brez arzena in svinca. Te igračke poznajo angleški in ameriški otroci, saj se izvažajo v tisočih — a naš otroci jih bo prvič videl na velesejmu na razstavi Zveze gospodinj v paviljonu »K«. Izdelane so po ameriških predlogih in pedagoških načelih.

== Konkurz je razglašen o imovini Franca Bizjaka, trgovca v Zireh (upravnik masor dr. Ciril Kraševac, odv. v Logatcu; prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Logatcu 3. sept. ob 9., prijavni rok do 20. sept., ugotovljeni narok 5. okt.).

== Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Ivana Rahnetta, trgovca in poestnika v Ljubljani - Mostah, Pokopalska 3 (poravnalni upravniki dr. Vladimir Suklje, odv. v Ljubljani; poravnalni narok 20. septembra ob 9., prijavni rok do 15. sept.).

== Dohave: Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 26. avgusta ponudbe za dobavo volnenih koev in do 2. septembra za dobavo oljnega platna ter raznega elek-

tričnega materiala. Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 1. septembra ponudbe za dobavo ključev za vijake, kleše, ključavnice in dr. Direkcija drž. rudnika Vrdnik sprejema do dne 2. sep. ponudbe za ostre in stare pil, do 9. septembra za dobavo tračnikov, do 16. septembra za dobavo delov za bencinske svetilke, raznih pil, železne pločvine ter točlenega kamenja.

== Licitacije. Dne 26. t. m. bo v pisarni garnizijske uprave v Ljubljani licitacija za oddajo prodaja raznega peciva in bureka pod zakup. Dne 27. t. m. bo pri komandi dravskega žandarmerijskega polka v Ljubljani licitacija za nabavo 150 m³ bukovih drv.

Borze

25. avgusta

Na ljubljanski borzi so se danes avstrijski silingji trgovali nespremenjeno po 8,46, medtem ko je bilo za angleške funte povpraševanje po 238. V zagrebškem privatnem kringlu so se trgovali avstrijski silingji po 8,46 (v Beogradu po 8,4019), angleški funti po 238 in grški liri po 29,9350, nemški kilirski čeki stanjo v Ljubljani in Zagrebu 13,00, v Beogradu pa po 12,99. Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri prvi tendenci notirala 409 — 412 (v Beogradu je bil promet po 408). Zaključni pa so bili zabeleženi v 8% Blairovemu po 93 — 93,12 in v delnicah Trboveljske po 250 in v delnicah Sečerašev Osejek po 195.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2395,41 — 2410,01, Berlin 1743,78 — 1757,66, Bruselj 730,65 — 735,71, Curih 996,45 — 1008,52, London 916,08 — 218,14, New York 4308,51 — 4344,82, Pariz 162,77 — 164,21, Praga 151,28 — 152,38, Tist 227,70 — 230,78.

Curih, Beograd 10, Pariz 16,3475, London 435,50, New York 73,32, Milan 22,9250, Oslo 109,0750, København 96,95, Praga 15,1850, Varšava 82,90, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 409 — 412, 4% agrarne 53,25 — 54, 4% severne agrarne 52,50 den., 7% begunske 76 den., 6% dalm. agrarne 74,75 den., 7% invest. 90 den., 7% stabiliz. 86,50 den., 7%

Sokolska proslava 6. septembra

Poziv Saveza SKJ vsem župam, društvom in četam

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije bo slovesno proslavil 15. rojstni dan svojega starejšega Nj. Vel. kralja Petra II. dne 6. septembra.

Savez SKJ je za ta slovesni praznik jugoslovenskega sokolstva izdal vsem župam, društvom in četam nastopni poziv:

»Jugoslovensko sokolstvo bo letos na posebno svečan način proslavilo 15. rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Vse sokolske edince naj podvzamemo vse, da bo ta največji jugoslovenski in sokolski praznik veren in dostojen izraz brezmejnega ljubezni, ki jo goji ves jugoslovenski narod skupno s sokolstvom do svojega vzvišenega kralja.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije bo skupno z vsemi župami, društvom in četami zastavil vse svoje sile, da bo letošnja proslava kraljevega rojstnega dne tako po veličastnosti in slajju, kakor tudi po številu in sokolstva in naroda nadkrilila vse dosedanje proslave.

Ta sklep saveza SKJ — je v popolnem skladu s splošnim razpoloženjem in željo vsega jugoslovenskega častstva. Čas in razmere, v katerih živimo, so najboljši tolmači za potrebo velike in veličastne sokolske manifestacije ter jugoslovenske nacionalne misli na rojstni dan onega, ki predstavlja simbol srečne bodočnosti jugoslovenskega naroda in državnega edinstva. Zato bomo ta letošnji 6. september izkazali vdanost in zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II. Prav tako bomo na ta dan izpričali svojo vdanost ideji jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva in svojo pripravljenost za vse napore in vse žrtve v službi kralja in Jugoslavije.

Na kraljev rojstni dan se končuje prva obletnica, odkar smo proglasili sokolsko Petrovo petletko. Ta obletnica mora biti poseben pečat tudi proslavi rojstnega dne našega kralja, kateremu smo posvetili teh pet let naših naporov in stremeljenj. Zaradi tega mora biti letošnja proslava tudi dokaz naše resnične pripravljenosti za žrtve in nesebično sokolsko delo. Opirajoč se na izvršeno delo v prvem letu sokolske Petrove petletke, bo naša proslava pokazala: manifestacijo ustvarjalnega navdušenja, pozitivnega in konstruktivnega domoljubja, ljubezen do kralja, kot simbola tega domoljubja in ljubezni, ki pa se ne kaže samo v navdušenju marveč tudi v delu in žrtvah.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije prepušča vsem sokolskim župam in našim

Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 84, 8% Blair 93 — 93,50; delnice Narodna banka 7200 den., PAB 196 den., Trboveljska 250 — 273, Gutmann 50 — 60, Sečerašev Osejek 195 — 200, Osejčka Hjevaonica 200 bl., Dubrovačka 390 — 410, Oceania 273 den., Jadranska 400 den.

Beograd, Vojna škoda 408 — 409 (408), za dec. 407 — 408, 4% agrarne 53,50 den., 4% severne agrarne 52,50 — 53, 6% begunske 77 — 77,26, 6% dalm. agrarne 75 — 75,50, 7% invest. 91 den., 7% Drž. hip. banka 100 den., 7% Blair 84,90 — 95 (84) 8% Blair 93,50 — 94,25, Narodna banka 7275 — 7450, PAB 199 den. (199 — 200).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 25. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 105,375, za dec. 107,125, za maj 109,125; koruza: za sept. 96,875, za dec. 65,275, za maj 66,375.

+ Winnipeg, 25. avgusta. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 121,25, za dec. 117,75, za maj 119,50.

+ Novosadska blagovna borza (24. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (78/79 kg): baška 165 — 167,50; banatska 162 do 168; baška ladja Tisa 168 — 170; ladja Bege 167 — 169; eremska slavonska 77/78 kg 164 — 165; Oves: baški, eremski, slavonski 110 — 112, Rž: baška 165 — 167,50 Koruza: baška in nemška 90 — 92, banatska 87 — 89. Moka: baška in banatska »00« in »00« 260-270, »2« 240-250, »5« 220-230, »6« 190 — 200, »7« 160 — 170, »8« 120 — 125. Otrubi: baški, eremski, in banatski, v jutastih vrečah 88 — 92; baška ladja 92 do 93. Fižol: baški beli brez vreče 202,50 — 207,50.

+ Budimpeštanska terminska borza (25. t. m.). Tendence nedoločene. Koruza: za sept. 11,43 — 11,44, za maj 11,60 — 11,61.

BOMBAS

+ Liverpool, 24. avgusta. Tendence stalne. Zaključni tečaji: za avg. 5,47 (prejšnji dan 5,48), za dec. 5,49 (5,51), za maj 5,61 (5,64).

+ New York, 24. avgusta. Tendence stalne. Zaključni tečaji: za sept. 9,55 (9,55), za dec. 9,63 (9,63), za marc 9,76 (9,76).

zemlji, da same po krajevnih prilikah organizirajo proslave za rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Tako je savez SKJ dobil od nekaterih žup obvestilo, da bodo priredile svečane akademije, baklade in zaigrale »kraljev kres«.

Slavnostna seja vseh sokolskih edincev

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije naroča vsem župam, društvom in sokolskim četam, da same organizirajo na najsvetnejši način proslavo kraljevega rojstnega dne. Na sam kraljev rojstni dan naj imajo vse sokolske edince v zemlji dopoldne slavnostne seje in sicer v času, ko bodo zahvalne službe božje že končane. Savez SKJ poziva vse edince, da se v čim večjem številu udeležijo zahvalnih služb božjih po svojih veroizpovedih.

Slavnostni seji mora prisostvovati vse članstvo, naraščaj in deca v kroju, oz. v civilni obleki z znakom. K slavnostni seji naj se povabi tudi prebivalstvo dotičnega kraja.

Vse sokolske svečanosti naj se pričnejo s sokolskim pozdravom, odnosno s prisego sokolske Petrove petletke, ki se glasi: »V slavo Boga, za pokoj duše kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, za srečo in dolgo življenje kralja Petra II. in za sijaj in veličino Jugoslavije.«

Beograd, dne 21. avgusta 1937.
Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Sokolske tekme v odbojki

V nedeljo 29. t. m. ob 9. dopoldne bodo na telovadišču Ljubljanskega Sokola tekme članstva in naraščaja v odbojki za prvenstvo sokolske župe Ljubljana. Igrali bodo po točkah v vseh štirih oddelkih lanske župni prvaki, letošnji okrožni prvaki, iz ljubljanskega okrožja pa tudi vrste, ki so na letošnjih okrožnih tekmah dne 9. t. m. dosegle drugo mesto. Prijavljenih je po 5 vrst članov in moškega naraščaja in po 3 vrste članic in ženskega naraščaja.

Ker so se pred temi tekmami izvršile že izbirne tekme za okrožna prvenstva, se obeta zanimiva in trda borba najboljših vrst. Na prireditve, ki bo ob vsakem vremenu, vabimo sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo. Vstopnina 3 Din, za mladino do 14. leta 1 Din. Zdravo! Sokolska župa Ljubljana.

Borbe naših šahistov v Skoplju

Skoplje, 23. avgusta.

Nacionalni šahovski turnir v Skoplju ima zdaj petnajst igralcev, ker je moral domačin Filović odpovedati udeležbo. Z devetim kolom je torej odigrana že dobra polovica turnirja. Položaj se je vsaj za čelo in konec tabele deloma razjasnil, tako da so že možne približne napovedi. Najprej naj sledi kratek potek partij po kolih.

V četrtem kolu sta Sorli in inž. Poljakov hitro sklenila premirje, ker je prišlo v francoski igri po velikih izmenjavah do enostavne in enake končnice. Preinfalk je bil v ostri varianti sicilijanske obrambe proti Prokopjeviču že pred zmago, ko je z nepravilno potezo dovolil izmenjavo-dam in zašel v končnico s kmetom manj. V nadaljevanju se mu je posrečilo po obupni obrambi doseči teoretični remis, ki ga je pa naslednjega dne v drugem nadaljevanju zopet zapravil z nerazumljivo napako. To je bil tisti črni dan, ko je tudi Sorli izgubil svojo prvo partijo proti Busku. Na vodstvo se je povzpel Beogradčan Popović, ki je v težki Retijevi otvoritvi premagal Bidiča s premočjo v končnici. Presenetila je Jonkejeva zmaga nad Buskom; po zelo močni igri mu je razbil močan zid kmetov. Lešnik je po zanimivi kombinaciji igri prisilil Saviča k predaji; ter se je s tem prišel v tabeli zelo dvigati. Martinč je vzel Schwabu celo točko, dočim Jerman ni znal izkoristiti dobljenega položaja proti Carevu in se je moral zadovoljiti z remijem.

V petem kolu je zadel nesreča Šorlija, ki si je ustvaril v sicilijanski obrambi proti Busku že prav dobro igro. Zbal pa se je prevečelike poenostavitelj in je riskiral slabitev osade, da bi položaj zapletel. Bu-

tinča, ki je igral preveč neodločeno. Lešnik je lepo in hitro matiral Careva.

V sedmem kolu je odpravil Preinfalk še drugega tekmeča Buska v živahni škotski igri. Iz pretečega napada belega je ušel z lepim izgovorom in je končnico trdnjav brez težav odločil v svojo korist. Sorli je v sicilijanski igri potisnil Hedžija v obrambo in tudi lahko zmagal. Jouke je igral proti Lešniku kraljevo-indijsko obrambo in prišel v nekoliko težavni položaj, iz katerega se je rešil kljub časovni stiski, v katero stalno prihaja; prekinjena partija bo po vsej verjetnosti remis Popović je zašel proti Martinčiju zaradi forsiranja v slab položaj, ki ga pa nasprotnik ni znal izkoristiti in je tako dopustil delitve točke. Savič je brez težav porazil Prokopjeviča, ravnotako debelusi in šalji Schwab Careva; Jerman je osvojil v igri s Poljakovim kmetom, vendar je moral zaradi slabše pozicije pristati na remis.

V osmem kolu je prišel Preinfalk sam na vodstvo. Z Martinčiem si je zgradil kot beli v indijski obrambi izvrsten položaj, kjer je sicer nepotrebno dal kvaliteto, a zato osvojil dva kmeta, ki sta odločila končnico. Sorli je z belimi figurami v holandski obrambi: že nadigral Lešnika, zaradi netočne poteze pa je dovolil črnemu oprostitev, kar ga je tako deprimiralo, da je tudi v nadaljnjem sibo igral in celo podlegel napadu. Savič in Popović sta po mirni igri remizirala v končnici. Jonke ima v prekinjeni partiji s Schwabom dva kmeta več, toda partijo more še izgubiti, ker je najbrže slabo potezo kuvertiral. Bidič ima s Carevom tudi nedovršeno partijo, ki je pa kljub kvaliteti več ne bo mogel dobiti. Poljakov je prvič zmagal in sicer svojega rojaka Hedžija. Jerman je kot črni otvoril tvegan napad, ki ga je Busek odbil in sam nasprotnika matiral.

V devetem kolu je Sorli po zelo živahni in napeti igri premagal Schwaba. Lešnik in Poljakov sta tudi odigrala ostro igro v francoski obrambi. Lešnik je začel silen napad, ki ga je nasprotnik s protinapadom odbil in izsilil boljšo ali celo dobljeno končnico, ki je še nedokončana. Prokopjevič je vzel Carevu dva kmeta in dobil končnico. Preinfalk je kot črni v angleški igri z Jermanom po neznatnih spopadih dobil premoč dveh lovcev in ima v prekinjeni končnici nekaj izgledov na zmago. Bidič in Jonke ter Martinč in Savič so remizirali v holandski obrambi. Presenečenje je pripravil Hedžij, ki bi skoraj premagal Buska, ker je le-ta prejel skoraj Partijo pa bo najbrže rešil z večnim šahom. Popović je počival.

Stanje po IX. kolu (23. avg.): Preinfalk 6 (1), Sorli 6, Popović 5½, Lešnik 4 (2), Busek 4 (1), Martinč, Prokopjevič in Savič po 4. Jerman in Poljakov po 3½ (1), Jonke 3 (2), Schwab in Bidič 3 (1), Carev 2½ (1), Hedžij 1 (1). To stanje ne kaže točne slike, ker Preinfalk, Sorli, Martinč, Savič in Jonke še niso bili prosti.

Toliko je sedaj jasno, da so Poljakov, Savič in Busek odpadli kot tekmeči za prva tri mesta. Od ostalih favoritov ima najlepše šanse Preinfalk, ki ima sorazmerno najslabše nasprotnike; najtežja sta še Lešnik in Savič. Sorli tudi nima slabih izgledov za eno prvih nagrad, ker ga čakata samo še dva huda spopada s Savičem in najodločilnejši s Popovićem. Popović bo moral, poleg partije s Sorlijem, odigrati še važne igre s Poljakovim, Buskom in Jermanom. V poštev se prihaja Lešnik, ki bo pa rešil iz obeh nedokončanih partij najbrže samo pol točke, poleg tega so mu ostale še hude partije s Preinfalkom, Buskom in Jermanom.

Za ostalih pet nagrad bo še huda boj. Zdi se že gotovo, da bo predzadnje mesto zasedel Carev, poslednje pa Hedžij.

Turnir se bo igral neprestano do sobote, v nedeljo bo prost dan z izletom, v ponedeljek pa zadnje kolo do zaključka vseh partij.

A. P.

RADIO

Podroben program ljubljanske in vseh ev

Šanghaj iz ptičje perspektive

Pogled na del mesta, kjer sta nastanjena ruski in japonski konzulat

Napredek svetilne tehnike

Neonove cevi za gospodinjstvo — Snovi, ki dajejo svetlobo brez električnega toka

Barvne neonove cevi, ki jih danes vsepovsod uporabljajo za reklame na hišah, zahtevajo prilično visoke tokovne napetosti, ker pri njih svetloba ne nastane s segretjem žarnine niti, temveč tako, da gre tok skozi razredčeno plinsko zmes, ki je pod manjšim nego atmosferskim pritiskom. V gospodinjstvu teh cevi doslej ni bilo mogoče uporabljati. Sedaj pa je uspelo izdelati kratke svetilne cevi z dolžino 30 do 100 cm, ki jih je mogoče napajati z vsemi vrstami toka, kakršne se uporabljajo v gospodinjstvu. Premier teh cevi, ki jih izdelujejo iz belega, rumenega ali rdečega opalnega stekla, znaša samo 3 cm. Uporabne so posebno za razsvetljavo poedinega mesta. Ker jih je mogoče izdelati seveda tudi v zakrivljeni obliki, se dajo z njimi doseči lepi arhitektonski učinki. Poraba toka ni nič večja nego pri žarnicah enake svetilnosti.

L. 1913. je pomenilo po odkritju s plinom napolnjenih žarnic in vijačne žice, kar daje mnogo več svetlobe, pravi mejnik v svetilni tehniki. Podoben mejnik pa je bilo lansko leto, ko so začeli uporabljati dvojno vijačnico, ki še bolj zmanjšuje toplotno izgubo pri žarnicah, ki so napolnjene s plinom. Ta izguba je znašala do 20 odstotkov.

Na podlagi neonovih cevi so v zadnjem času razvili načelne svetilke na kovinske pare, to je natrijeve in živosrebne svetilke. Te svetilke se odlikujejo po posebno veliki svetilnosti, ob isti potrošnji električnega toka dajejo n. pr. 4-krat večjo svetlobo nego

žarnice z dvojno vijačnico. Da svetilke na natrijevo paro ne morejo popolnoma spodriniti žarnic, tiči le v njihovi enobarvni svetlobi. Nasprotno pa te svetilke zelo povečajo vidljivost, tako da so posebno primerne za razsvetljavo avtomobilskih cest. Strošek za takšno razsvetljavo je majhen v primeru s stroškom zavoljo obrabe cest. Ne prijetno zeleno barvo živosrebrnih svetilk je mogoče popraviti z dodatno uporabo žarniške svetlobe.

Nov svetlobni vir, ki ga skušajo v zadnjem času tehnično izkoristiti, so luminofori. To so telesa, ki pričnejo po obsevanju s nevidnimi ultravijoličnimi žarki sami svetiti. Upajo, da bo mogoče povečati njih doseganje svetilnost. Z njimi je mogoče na poljuben način spreminjati tudi barvo svetilk na kovinske pare.

Zvočnik iz stekla

Neki steklar iz neke vasi v Turinškem gozdu je imel nenavadno domislico, da je izdelal zvočnik iz stekla. Stvar mu je uspela. O novem zvočniku pravi, da ima čudovito zvočnost. Izumitelj hoče izdelati sedaj celo obilje sprejemnega aparata iz stekla.

Medvedi v Podkarpatski Rusiji

Napad na pastirja in delavko

V pragozidovih Podkarpatske Rusije domuje še kakih 150 medvedov, ki jih ne sme nihče streljati in ki so zavoljo tega svoje privilegije postali menda malo občestni. Prejšnji teden je medved v dolini Strimbe napadel voz z dvema konjema in je oba konja raztrgal. V nedeljo je drug medved napadel dve osebi v okolici Turčanskega Svetega Martina. Pastir Andrej Golecky iz Bistree je v gozdu iskal koze, ki so se mu zatelele ko je planil iz goščave nanj medved, ga vrzel na tla in ga smrtno nevarno poškodoval. V gorah Valaske je delavko Ivano Mayerjevo iz Turčanskega Svetega Martina, ko je iskala gob, napadla medvedka, ki je imela pri sebi dva mladiča. Zenska je simulirala nezavest, na kar jo je medvedka izpustila. Čim da je hotela delavka pobegniti, je stekla žival za njo in jo hudo ranila. Pastirja in delavko so morali prepeljati v bolnišnico. Ljudje so zavoljo teh napadov tako prestrašeni, da si ne upajo več iti na polja.

Točno plačuj »Jutru« naročnino
Varuj svojcem zavarovalnico

Na Vangpuju pred Šanghajem

Japonska admiralska ladja »Isuro« pred japonskim konzulatom na Vangpuju

Skrb za mednarodne koncesije

Sprico srditih bojov med Japonci in Kitajci v Šanghaju so evropske velesile pa tudi Amerika v nemalih skrbih za usodo mednarodnih koncesij v največjem vzhodnoazijskem pristanišču. Na sliki vidimo angleške mornarje, ki ščitijo britanske interese na Bundu, veliki ulici mednarodne koncesije v Šanghaju

Zaklad carističnih bank na dnu morja

Sovjetska vlada bi rada dvignila potopljeno ladjo „Peter Veliki“, ki je zadel na mino in se potopila

V rumunsko pristanišče Konstanca je priplula sovjetska potapljaška ladja s tremi pomožnimi ladjami in vlačilcem iz Odeese. Poveljnik tega brodovlja se pogaja z rumunskimi oblastmi, da bi mogel s temi ladjami dvigniti parnik »Peter Veliki«, ki leži potopljen na dnu morja pri Balčku ob južni obali Dobrudže.

Ko so boljševiki L. 1920. porazili belo revolucijo generala Vrangla, je skušal ta »Petrom Velikim« odpeljati ves zlati zaklad carističnih bank v Sebastopolu in Odeisi. Pri Balčku pa je parnik zadel na mino in se je potopil. Zavoljo tega zaklada bi hotela sovjetska vlada parnik sedaj dvigniti.

Vojni plin proti zobni gnilobi

Dr. Weigela iz Lipskega je ugotovil, da se da strašni strupeni klorov plin uporabiti uspešno tudi proti gnitju zobnih korenin. Plin mora imeti določeno koncentracijo in ga je treba pomešati z jodom.

Weigela prilaplja tenko cevko na bolni zob in požene plin pod nekim pritiskom v njegovo notranjost. Plin prodre celo skozi trdo substanco zoba, kar ni uspelo doslej še nobenemu medikamentu. Klorov plin razkazuje zobno korenino in okolišne udele čeljusti ter ima s tem zdravilni učinek.

Vohuni ukradli 2 letalska motorja

Iz laboratorija v Norbitonu pri Londonu sta te dni izginila dva nova letalska motorja na način, ki daje sklepati, da gre za delo mednarodnih vohunov. Kolikor je razvidno iz angleških listov, sta bila motorja zgrajena po popolnoma novih načelih in bi zračno plovbo, kakor je izjavil njih izumitelj Pemberton-Billing, zrevolucionirala. Gradili so ju v največji tajnosti, toda vohuni najdejo vedno kakšno pot, da je vsako skrivanje zaman. Da je šlo tatovom samo za ta motorja, je razvidno iz tega, da so številne druge, nad vse dragocene instrumente pustili nedotaknjene.

Fine tkanine

ne preneso pranja z jedkimi sredstvi. — Zato uporabljajte

PERION,

ki pere blago, izdatno in snežnobelo. — Prav poceni je ta naš domači, slovenski izdelek.

Skoraj 50 žrtev izleta s čolnom

Na povratku z mohamedanskimi svačnami, ki se vršijo vsako leto pri Agamiju v bližini Aleksandrije, se je prekučnil čoln, v katerem je bilo sicer prostora le za 20 oseb, a se je v njem peljalo nič manj nego 65 ljudi. Rešili so le 20 oseb, vse druge so utonile.

A NEKDOTA

Českoslovaški senator Stodola, ki zastopa vzhodni del Slovaške, je znan po tem, da svojim volilecem vedno kaj obljubi. Zelenico, cesto, šolo ali most, kakor pač nanesa potreba. Zgodilo se mu je, da je v Šariškem okraju stopil pred volilce in ker ni mogel obljubiti drugega, je začel prepričevati zborovalce, kako krvavo jim je potreben most. Kmetje so se iznenadeni spogledali in eden se je opogumil, da je rekel: »Kakšen most neki, ko nimamo nobene vode.«

»Vam bomo pa naprej vođe napeljali«, odvrne vrli govornik in nadaljuje svoj govor.

VSAK DAN ENA

»Kako pa se kličeš, ti malček?«
(Politiken)

Vojne ladje na Vangpuju

Šanghaj je na bregovih reke Yangtze mesta s najmodernejšimi stavbami

Rafael Sabatini:

MORSKI KRAGULI

Gusarski roman

»Ja anta! Ajub!«

Tedaj jo je pogum zapustil. Bleda kakor mrlji je zaječala: »Gospodar! Gospodar! Tok mojega življenja! Ne sudi se name. Kaj misliš storiti? To, kar bi bil moral storiti že pred desetimi leti. Na podplate ti jih dam naštet. In spet je zaklical: »Ajub!«

»Milost, milost!« je jeknila ženska in se oklenila njegovih kolen. »V imenu Usmiljenega, Usmiljenega polnega, glej milostno na izpodbog tega ubogega jezika, ki ga je samo ljubezen zapeljala.«

Njen strah in njena lepota sta Asada ganila. Posmehljivo se je ozrl nanjo. »Ta govoriča se ti boljše spodobi. Ohrani jo tudi v bodoče.« Ošabno se je otresel njene roke in dostojanstveno odšel.

Po dolgem, težkem molku je Fenzile nazadnje vstala, stopila k zamreženemu oknu, ga odprla, vzela s police lončeno posodo, si nalila v majhno skodelo vode in jo željno posebala. Da je to nizko delo sama opravila, je bilo najboljši dokaz njene zbehanosti. Nato se je obrnila k Marzaku in vprašala: »In zdaj?«

Kulturni pregled

Mladina in kultura

Danes bo otvorjen v Ljubljani kongres slovenskih mladinoslovcev. Iz več slovenskih delov, zlasti iz češkoslovaške, so prispele odlične zastopke pedagoške vede, da se v kulturnem središču Slovencev posvetujejo o važnih vprašanjih sodobne pedagogije in da se vzajemno seznanijo z novimi izsledki svojih proučevanj in raziskavanj. Ljubljanski pedološki kongres je nov, razveseljujoč pojav praktičnega izvajanja slovenske vzajemnostne misli na znanstvenem področju.

V veku, ki ga je Ellen Key označila za »stoletje otroka« — in kaj je dandanes v večji meri skupno demokratičnim in totalitarnim režimom, kakor skrb za otroke, za mladino, za njen duhovni in telesni obraz? — v tem čudnem in zapletenem veku je vsaj pomen mladinskega vprašanja izven vseh diskusij. Topoglavja, do kraja izročena bi bila družba, ki bi puščala in nemar to važno vprašanje. Se veliki češki mislec in mladinoslovec Komenský je bil moral kritični pota njegovemu razumevanju; dandanes so problemi jasno in čvrsto pred nami, toda njih praktične rešitve se čisto dotikajo razvnetih živcev sedanjega človeštva in povzročajo mnoge bolečine. Preko vseh političnih in socialnih gesel pripravljajo znanstveniki svoja objektivna pota k spoznanjem in resnici. Morda je prav slovenski duh poklican, da s svojo večjo občutljivostjo za čustvene potrebe človeka, svojim zavestnim stremeljem po človečnosti in s svojimi izrazito demokratičnimi nagibi opravi na teh rahločutnih področjih človeškega znanja večlike naloge, kakor jih je nekoč izvršil eden izmed začetnikov novega vzgojeslovja J. A. Komenský.

Mladinoslovje je s svojimi končnimi, globoko v živo usodo narodov segajočimi spoznanji javna zadeva par excellence. Predvsem se pa dotika osrednjih živcev vsega kulturnega dejanja in nehanja. Kajti kaj so vsi kulturni vzorci, če jih ne morejo ali nečejo mladega rodu prenesti v bodočo gnezda, v nove pomladi?

Nedvomno je velikega pomena sam problem: mladina in kultura. Mladina in duhovna kultura! Posvečajo se mu vse šole, velika mreža javnih naprav deluje zanj, toda v zvezi s tem se vedno in nič kaj redko oglašajo utemeljene tožbe in pritožbe, da velik del mladine ne kaže zadostnega zanimanja za višje pojave kulturnega življenja. Mnoga znamenja v nekaterih državah nas prepričujejo, da je mladina in zlasti še mladina med onimi, ki pripravljajo pota rebarbarizaciji, kulturnemu propadu. Iz mladinskih vrst prihaja navdušen aplavz protikulturnim besedam in dejanjem; v taborih mladine generacije bobne gesla o edinoveličavosti nasilja in o škodljivosti humanizma.

Vsi vemo, da je taka mladina samo zrcalo razkroja in zmene v starejšem pokolenju in da je naša skupna krivda, če se oglašajo v gozdu mladega rodu odmevi naših lastnih dvomov, zadržev in klincev na razpotjih. Vzdre temu pa ostaja še mnogo posebnih vprašanj, ki osvetljujejo položaj

današnje mladine z bioloških, psiholoških in moralnih vidikov.

Kakor je potrebno, da najde predvsem starejše pokolenje izhod iz pogorišč svojih idealov in labirinta svojih zmot in zmed, je hkrati tudi nujno, da se odvrčajo od mladega rodu možnosti enakih težkih izkušenj in preizkušenj. Znanstvena proučevanja opozarjajo na pomen bioloških (rasno-higienskih) prenosov, prav tako kakor na daljnosežnost navedenih problemov, ki so morali toliko časa tihati v senci ošabnega intelektualizma. Z druge strani pa se vedno jasneje kaže psihološka potreba take človekove vzgoje, ki ne bo — kakor v nemali meri dosedanja, pretežno razumska vzgoja — pretirano obojevala kvantitete, števila, mnoštva, marveč bo vrnila nekdanji ugled kakovosti in personalnosti vsega človeškega dejanja in nehanja. Samo po poti teh načel, ki jih morajo zadostno proučiti in osveteliti s svojimi posebnimi zrelstvi tudi mladinoslovci, je mogoča pot k neki večji enotnosti in k skupni, višji in zdravljivi kulturnosti.

Med mnogimi sredstvi je konkretnimi vzgoja mladine za literaturo in umetnost. Nemalega pomena bi bilo, če bi se dandanes veljavne metode za ta del šolske vzgoje podvrgele temeljitejšim psihološkim raziskavam. Kajti vse kaže, da velike količine energij in časa, ki gredo v to namene, izzevenjajo v prazen prostor. Vsa slovska vzgoja v srednjih šolah ne doseže niti tega, da bi vsaj 80 odstotkov absolventov teh šol vzgojila za dosmrtno prijatelje kvalitativne literature, zlasti poezije. V prejšnjih dobah je bila poetična in miselna knjiga izobraženim ljudem večja duhovna potreba in uteha kakor je dandanes. Nedvomno je del krivde v mnogo večji zapletenosti današnjega človeškega življenja in še neki del krivde v sami književnosti, vendar ravnanost nasproti kulturi korenin delno tudi v vzgoji, v nje metodah, v splošni neurejenosti široko pojmovane kulturne vzgoje.

Poezija, glasba, likovna umetnost so tudi danes obnovitvene sile kulturnega življenja in trdna bariera zoper rebarbarizacijo, katere nevarnost tiči v sleherni prelomni dobi. S prepotrebno obnovno kulturnega duha in človeške skupnosti bo treba dati tudi tem silam možnost večjega vpliva. Začetek vsega uspeha ali neuspeha je pa tudi tu pri mladini.

Nismo mladinoslovci. Vendar tudi mi, ki izven vseh znanosti opazujemo sodobno kulturno problematiko, razumemo važnost mladinoslovja za osrednje vprašanje naših dni: za obnovo tvorne in družboke kulturnosti. Dandanes, ko v neki državi celotna književna smetnja tiste, ki verujejo v kulturo kot največji most med narodi, kot edino pot iz zmede raznih sodobnih političnih »vitalizmov« in materialistične omejenosti, — dandanes se pri besedi »kultura« ločujejo dva svetova. Prepričani smo, da slovenski duh ne more biti drugje kakor v svetu skupnostne kulture in človečnosti. Zato verujemo v slovenske mladinoslovce in jih pozdravljamo pri plemenitem delu!

idealisti. V ostalem se pri vseh filozofih te vrste izraža v večji ali manjši meri pesimizem, ki je značilno osnovno obsežje sicer zelo razgibanega, dejavnega, mladostno razki pelega italijanskega fašizma. Ta pesimizem je predvsem zavrgel vero v napredek in ustvaril protihumanistično razpoloženost fašističnih mislecev. Za Mignona je izkustven, s čuti dojemljivi svet ves kaotičen in protisloven ter ne more biti nič drugega nego nepopolna stvaritev nekega živiljskega načela, ki ni doseglo svoje popolne sile in ki ga nemara še čaka najvišji stvarjalni vzgon. Emilia Nobile, Martinetti in Buonaruti so dualisti, ki verujejo v večni boj duha in telesa in izključujejo sleherni ubranost in spravo med njima, iz česar sledi iragično življenjsko občutje. Pri Aliotti in Rensiju se kaže pluralizem. Tilgher pa proglasa etični pluralizem življenjskih stilov. Po Tilgherju je človek že po naravi neurajeno bitje, polno razdiralnih sil, ki sovražijo trdno formo; samo etično hotenje je tisto, ki skuša človeka organizirati in mu dati neko življenjsko središče. Iz tega sledi potreba aktivizma, ki naj bi bil bistvo fašizma. Evola, znan kot eden izmed kulturnih in verskih filozofov fašizma, stopnjuje svoj idealizem v magijo.

Veekako bo Tilgherjeva »Antologija dei filosofi del dopoguerra« lahko nudila tudi pristašem humanizma vpogled v vero ljudi, ki so obrnili hrbet ideji o človeštvu in napredku.

Ing. Rudolf Skof, Gradbena mehanika. Slovensko strokovno literaturo je pravkar obogatila nova, dokončna knjižna izdaja obsežnega spisa prof. ing. Rudolfa Skofa »Gradbena mehanika«. Izdaja obsega dve odlično opremljeni knjigi. Prva šteje 132 strani tiskane besedila, posebno prilogo »Norme

»Zdaj« je ponovni miselnost.

»Da, kaj zdaj? Kaj nama je storiti? Začaran je; ta šakal ga je urekel. Allah nama pomaga, če ne, to bo Sakr el Bahr še v prah potepal.«

Marzak je pobesil glavo; trudno se je obrnil k divanu in se vrgel na blazino. Tam je skril obraz in obledel.

»Kaj pa morem storiti?« je vprašal nazadnje.

»Nekaj se mora zgoditi, pa hitro. Da bi mu kosti strohnele! Če ostane živ, si uničen.«

»Govno na njegov grob!« je zakrčkal Marzak.

»Na njegov grob?« je ponovila kakor odmev.

»Če bi mu ga le mogla izkopati, ne da se sama ugonobim. Sejtjan varuje tega psa.«

»Preklinjanje nama malo koristi; a ker že moram na to pot, mi nemara pomore slučaj.«

»Pusti me, da nekoliko premislim. Morda mi Allah pokaže pot.« Plosnila je z rokama ter ukazala mladi sužnji, ki je pritekla, naj poldiše njenege vezirja Ajuba in dá pripraviti nošilnico. »Na trg pojdeva, o Marzak, da vidiva njegova sužnja. Kdo ve, nemara lahko z njuno pomočjo kaj doseževa. Zvijacha bo zoper tega mulca sramote več zalegla kakor surova moč.«

»Naj se mu hiša podere.« je Marzak pritrtil.

DEVETO POGLAVJE

Sodražitelji

Pisana, hrumeča množica, od trenutka do trenutka naraščajoča od trum, ki so se usipale iz blišča tesnih, netlakovanih ulic, se je pehala in

prerivala na širokem trgu Sok el Abed.

Tu je zvonil prodajalec vode, obtovorjen s kozji-mi mehovi, tam je rjovel pomarančar z jerbason-zlatih sadov na razpazanem turbanu in ponujali svoje blago na prodaj. Videli si pešce, ljudi na mezzih ljudi na oših in jezdece na vitkih arabskih konjih; vedno se menjavajoče prelivanje barv, pehanje, smeh in preklinjanje na žarkem solncu, pripeka-jočem s sinjega neba, pod katerim so fotofali golobje. V senci rumenega zidu so ždela krđela beračev in pohabljenec ter javkala za miloščino; v ograjenem prostoru nedaleč od vrat so se poslušali prerivači okoli medaha, cestnega pevca, ki je ob spremljavi gajte in cimbalu s tenkim nosnim glasom prednašal nekakšno balado.

Varuhi sejma so se brezobzirno prerivali skozi vrvenje ter dostojanstveno stopali skozi vrata, ki so bila navadnim postopcem in drhali zaprta. V velikanskem golem, z zidovjem obdanem prašnem štirikotniku je bilo več prostora. Dražba sužnjev je bila napovedana šele čez uro, in trgovci, ki so imeli obče zaželeno pravico, da so smeli ob zidovih postavljati svoje lope, so porabljali ta čas za kupčevanje. Na prodaj je bilo največ volne, sadja in dišicim, le eden ali dva trgovca sta ponujala ver-nikom dragulje in zlat nakit.

Sredi dvorišča je bila izkopana jama, širen osmerokotnik z nizko, trostopno ogrado. Na spod-nji stopnici je ždel v črnem kaftanu postaren, brad-čat jud z žepno ruto na glavi. Na kolenih je držal veliko, plosko škatlo, polno manjvrednega lišpa in

redkega kamenja. Okrog njega je stalo nekaj mla-dih Mavrov in dva turška častnika, ki so se vsi hlastno pogajali s starim Izraelom.

Vsa severna stena dvorišča je bila pokrita s dolgo streho, navzven pa zaprta z zavesami iz vel-blodje diake. Izza teh je bilo slišati pritaženo mr-mranje človeških glasov. Tu so bile stajle, v kate-rih so čakali sužnji, določeni za današnjo dražbo. Sprejaj je stražilo nekaj tucatov gusarjev, ki so jih spremljali zamorski sužnji.

Onkraj zidu je mrla bela kupola mošeje; ob tej se je dvigal vitek minaret med ponosnimi krošnja-mi datelnjovih palm, ki so ji dolge veje negibno vi-sele v vročem zraku.

Gneča onkraj vrat je mahoma valovala. Po eni izmed cest, ki so se iztekale na trg, je s klidi: »Oak! Oak Oak varda! Prostor! Umaknite se! pri-korakala šestorica velikanskih Nubijcev.

Vodoravno v rokah so držali dolge palice, ki so si z njimi brezobzirno utirali pot skozi gnečo ter med glasnim preklinjanjem množice odbijali ljudi na desno in levo.

»Balak! Prostor! Prostor za gospodarja Asad ed Dina, izbranca Allahovega!

Drhal, ki je zaplala nazaj, se je spustila na ko-lena in sklanjala glave v prah, ko je jahal mimo nje Asad na mlečnobelem mezzu, spremljan od Tsamanija in trume jančarjev v črnih suknjah, s golimi sabljami v rokah. Kletve, ki so se bile usle-le na Nubijce, so utihle, in goreče blagoslovlja-nje je napolnilo zrak.

V nekaj vrstah

V torek zvečer so odpravili na meddržavno plavalno tekmo med Češkoslo-vaško in Jugoslavijo

Štirje Ilirjani, in sicer plavca Wilfan in Cerer ter skakača Zihner in Kordelič. Wer-nerjeva, ki jo je JPS tudi pozval v repre-zentanco, ni mogla na pot, prav tako pa tudi ne njena namestnica Finčeva I. Za Fritsche in Hribarja, ki brez dvoma tudi spadata med leto-nje najboljše zastopnike v prostem in hrbtenem plavanju, je tavezni tehnični referent menil na kratko, da mu za Dubrovnik nista potrebna. Tako bo Ilirja na tem tekmovalstvu zastopala samo s šir-mi tekmovalci, in sicer z dvema skakača-ma, brez katerih JPS sploh ne bi mogel iz-vesti tega srečanja, in nekoliko po milosti še z dvema plavcem. Čeprav je tehnični re-ferent s pozivom samo tega omejenega šte-tila zavrgel načelo, da v Dubrovniku ne bo nobenega ligaškega tekmovalca, je pri izbiri teh plavčev vendarle pokazal Ilirji, da mu ni bogve kako pri srcu. Vse ostalo se bo seveda razpravljalo potem, ko bomo to sre-čanje s Čehi izgnubili.

Kakor smo že zabeležili, bodo te tekme v soboto in nedeljo v kopališču v dubrovniški mestni luk, in sicer v naslednjih di-sciplinah:

Za moške: na 100 m prosto, 400 m prosto, na 4×200 m prosto, 100 m hrbno, 200 m hrbno ter v stafeti 3×100 mešano.

V ženskih disciplinah pa na 100 m prosto, 400 m prosto, 4×100 m prosto, 100 m prsno, 100 m hrbno in v stafeti 3×400 m mešano. V waterpolu bo našo državo zastopal kompletni dubrovniški Jug.

Na zadnji seji JNS so bili določeni kan-dati, iz vrste katerih bo sestavljena držav-na reprezentanca, ki bo 6. septembra igrala v Beogradu proti Rumuniji, in sicer Glaser, Urh, Huzl, Matošić, Zagorac, Pogacnik, Ga-ler, Kokotović, Kečkeš, Lechner, Lesnik, Glišević, Pleše, Antolović, Vujanović, Zečević in Marjanović. To tekmo bo sodil češkoslovaški sodnik Krist. — Obenem so bili na tej seji odredeni tudi sodniki za ne-deljske tekme v ligi, med katerimi bo ono med Hasikom in Ljubljano v Zagrebu sodil beograjski sodnik Jovan Ružić.

Nekateri listi valjo povedati, da bo ude-ležba naše lahkoatletске reprezentance na balkanijadi v Bukareštu morda le izvedli-va. V pristojnem ministristvu so se zglasi-li zastopniki JLAS ter opozorili pristoj-ne faktorje na veliko škodo, ki bi jo imel naš lahkoatletski sport, če naši tekmovalci letos ne bodo mogli sodelovati na tej vsa-koletni največji lahkoatletski reviji na Bal-kanu.

Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov (službeno). Za danes popoldne se odredi tekmovalstvo na 800 m za atleta Zorgo Ale-ša, Skušek Marjana, Nabernika Tonija in Pogacnika. Na 100 m se odredi Kovačič Alfoz, Zgornje točke tekmovalstva so od-prte za vse atlete, ki mislijo, da bi po svoji sedanjji formi lahko kompetirali na mesto v državni reprezentanci. V petek ob 21. bo seja u. o. v lokalni Predsednik.

Zveza slov. lahkoatletskih klubov. Na-prošajo se gg. sodniki: Gorjanc, Megušar, Polajnar, dr. Bradač, Cerne, Sancin D., Windisch in Kermavner, naj pridejo na igrišče Primorja popoldne ob 17.30.

S. K. Slavia. Drevi ob 20. v lokalni sešta-nek vseh nogometašev; je važno zaradi nedeljske tekme. Jutri ob 17. trening-tekma z Jadranom; vsi sigurno!

Novo sportsko igrišče v Ljubljani. V telu-dveh letih si je SK Korotan zgradil ob Do-tenjski cesti novo sportsko igrišče za no-gomet in lahko atletiko. Za zdaj je upo-rabno samo še nogometno igrišče, lahko-atletska steza in druge naprave bodo pa predvidoma gotove v teku enega leta. Novo igrišče ima zelo lepo lego. Ob pri-liki verifikacije nogometnega igrišča pri-redi Korotan 29. t. m. ob 15. polkralni br-zoturnir, na katerem sodelujejo Grafika, Ljubljana, Jadran in Korotan.

Iz SK Ljubljane. Zaradi današnje tre-nig tekme se opozarjajo vsi igralci lgi-nega in rezervnega moštva na objave, ki so razobesene na občinskem mestu. Da-našnji trening se prične ob 17.

Iz življenja na deželi

KOČEJE. Na drž. realni gimnaziji bo vpisovanje dne 1. sept. v I. r., dne 2. in 3. sept. za II.—IV. r., dne 4. pa za VII. in VIII. r. Istočasno se bodo sprejemali tu-di učenci z drugih zavodov. Po odloku kr-banske uprave dtjaki, ki so v preteklem šolskem letu dovršili IV. r. na tukajšnjem zavodu, ne potrebujejo odobritve spreje-da šolskega okoliša, ako se nameravajo vpisati v v. r. na realni gimnaziji v No-vem mestu v Ljubljani.

Oblevo. Zvočni kino predvaja do nedelje »Bledno gnezdo«, lovski film po romanu Ganghoferja. Predigra: Brtana šala, sledi »Tarna Bulja«.

Postani in ostani član Vodničkove družbe!

S P O R T

I. jugoslovenska plavalna šola

SK Ilirja je te dni z lepim uspehom zaključila prvi vaditeljsko-organizatorski tečaj. — Zdaj se bo začelo sistematično delo, da postane plavanje naš prvi narodni sport

Pravkar je končala I. jugoslovenska splošna plavalna šola svoj vaditeljsko organiza-torski tečaj. Namen tečaja je bil vzgojiti vadi-tele plavanja, skakanja v vodo in re-ševanja, obenem pa usposobiti te vadi-tele za delo v korist plavanja po deželi ali ko-paliskih središčih in morebitno vodstvo pla-valnih edinc. Smoter tega tečaja je torej obče koristen, ker si prizadeva spraviti pla-vanje tako daleč, da bo postalo važen ci-niteljski ljudske higijene in telesne vzgoje na-roda, posebno mladine.

Mi v Sloveniji imamo že lepo število ba-zenov in kopališč ob rekah, potokih in je-zerih. Ta kopališča služijo sedaj le za »na-makanje«, a le malo jih je, v katerih se go-ji sistematično delo za telesno vzgojo mla-dine. Vzrok tega tako rekoč mrtvega ka-pitala je v tem, da se nimamo dovolj ljudi, ki bi lahko vodili tako sistematično delo. Vodstvo plavalne šole je imelo to pred-očmi in je tudi v tej smeri začelo svoje delo.

Vaditeljsko-organizatorski tečaj je trajal teden dni, a predaval se je 35 ur. Vodstvo je razdelilo učni spored na tri skupine, na sportsko tehnično, na administrativno or-ganizatorsko in zdravstveno higiensko. Te skupine so obsegale različna predavanja, od katerih so trajala nekatera tudi po več ur (teorija crawlja, reševalno plavanje, sportska masaža, skoki, igre v vodi itd.). Različnost predavateljev (12 po številu) je omogočila, da se je obsežna snov absorbirala v razme-roma kratkem času enega tedna. Skrb vo-dstva je bila usmerjena v prvi vrsti za tem, da je udeleženci seznanjeni s temelji 18 važnejših predmetov. Obiskovalci so bili opozorjeni na najvažnejše, kar bodo po-trebovali v svojem organizatornem in teh-ničnem delu. Posebna važnost se je pola-gala na delo z mladino, ki naj bi se »igra-je in po nazornih slikah ter primerih iz pri-rode (mlin na veter, plavanje račke, parnik i. dr.) naučila plavanja. Druga predavanja so bila posvečena vsem stvom plavanja in skokom. Tudi reševalno plavanje kot vrsta utilitarnih plavanj ni izostala. Udeleženci

so se seznanili z elementi reševanja kakor tudi z različnimi prijemi ter vse vadili tu-di v vodi. Predavatelji so v nadaljnjem opomnili slušatelje na različne zapreke in obveznosti, na katere morajo paziti bodisi pri delu kot funkcionarji kake edince, bodisi, če delujejo povsem izolirano. Vodstvo je skrbelo tudi za to, da so se udeleženci seznanili z osnovami telesne konstrukcije človeka, prehrano, sportnimi boleznimi in njihovim zdravljenjem kakor tudi s sport-no masažo. Osnove, ki jih je podal tečaj, bodo udeleženci izpolnili deloma po stro-kovni literaturi, deloma pa v sličnih tečaj-ih, ki jih namerava šola še prirediti.

Izpitni so se vršili v ponedeljek dopoldne. Izpitna komisija je obstojala iz predsedni-ka in šestih izpraševalcev. Ves čas je iz-pitom prisostvoval zastopnik ministra za telesno vzgojo G. Ulaga Drago, strokovni če-MFVN. Deloma je bil pri izpitih navzoč tudi banksi referent za telesno vzgojo G. Lenard Adolf. Uspeh izpitov je bil zelo zadovoljiv. Iz odgovorov udeležencev se je videlo, da so predavatelji umeli vsi obsež-no stvarno obrazložiti na poljuden način, tako, da so slušatelji po predavanjih mno-go pridobili na znanju. Od 16 prijavljenecv se je udeležilo izpita 14 slušateljev, med izpitom sta dva odstopila. Izpitna komisija je od ostalih 12 spoznala 10 za sposobne za vadiateljsko organizatorsko delo, medtem ko je dvema izdala le potrdila o udeležbi pri tečaju.

Bilanca tečaja je torej 10 novih delavcev, ki bodo na različnih krajih začeli sstema-tično delo telesne vzgoje mladine s pomo-čjo plavanja. To je namreč eden izmed spor-tov, ki omogoča enakomerni razvoj vsega telesa, obenem pa oni sport, ki ima pri nas vse pogoje, da se razvije v pravi narodni sport. Razen tega upamo lahko, da se bo tudi pri nas dvignilo zanimanje za reševal-no plavanje. Razen vsega omenjenega pa ima ta bilanca tudi veliko postavko izku-stev, ki bodo naši plavalni šoli služili pri zopetnem prirejanju takih tečajev.

S. B.

Plavalna tekma v domači režiji

Jutri ob pol 21. bodo v kopališču Ilirje nastopili absolutni vadiateljske tečaja in Ilirjani

Ker se trenutno mudijo v Ljubljani šte-vilni plavalci obmorskih plavalnih klubov, med njimi nekateri najboljše zastopniki raz-nih disciplin, kakor Senjanović, ing. Gazzari, Petrone, Luger, Napolić in drugi, so se za jutri zvečer domenili za plavalni dvo-boj z ilirijansko ekipo.

Spored bo obsegal naslednje točke z na-slednjimi tekmovalci:

200 m prosto: Senjanović, Petrone, Gazzari, Napolić, Mihalek, Fritsch, Schell, Fux.

100 m prosto ženske: Lampret, Grošelj,

Križan, Bradač.

100 m prsno moški: Binler, Hribar, Tori. Nato bodo skoki, potem pa plavalne toč-ke:

100 m hrbno ženske: Lampret, Bradač, Fine II.

4×50 m moški, za njimi pa 50 m prosto za juniorke: Podboj, Dular, Binder, Martin, Fine II.

100 m hrbno moški: Gazzari, Schell, Pe-stevešek.

100 m prosto moški: Senjanović, Petrone, Fritsch, Demonte.

Za zaključek bo še tekma v waterpolu med dvema moštvoma, v katerih bodo na-stopili tudi gostje. Ni izključeno, da bo spored izpolnjen še z nekaterimi juni-orskimi točkami.

Cene za vstopnice bodo poljudne, v ko-pališču bo postavljena tribuna s sedeli.

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oz. ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ščiteno so zaračunani po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi so zaračunani po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro se prilagajate znak! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znakmah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obenem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tekstilca

pomočnika obratovodje, s praktično spretnostjo, goj jugoslovanske države, ljanstvo, Pon. s prepisi sprave, Hribnik et Comp., št. Vid nad Ljubljano. 20606-1

Pletilje

izurjene s dobro plačo se sprejmejo takoj na stalno mesto. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 2041-1

Gospodično

s primerno solsko teobrazbo in s znanjem nemške sprejme drogerija. Ponudbe s sliko na ogl. odd. »Jutra« pod »Drogerija«. 21063-1

Frizerko

večjo trajno, telesno in vodno odlično sprejmem. Ponudbe na podl. »Jutra«, Jesenice, pod »Plače dohva«. 21142-1

Kovaškega

pomočnika najraje s poškovaško sprejmem. Bti mora tizen iz zanesljiv. Vinko Ulcar, Jesenice, Gorenjsko. 21143-1

Damski frizer

dobi takoj stalno nameščenje. Ponudbe: Salon »Milca« Ljubljana, Tyrševa c. 7. 21164-1

Sobarico

sprejem na stalno zaposlitev, ki boljši rodbini. Pogoji: življenje in izkajanje. Pojasa mila daje Aloma Company d. o. o. Ljubljana, Aleksandrova c. 2-1. 21161-1

Pomožna moč

mlečni moški, spretni risarja reklamne stroke, se sprejme takoj za stalno ali polnočasno delo pri velefirmi v Ljubljani. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 21197-1

Plačilno natakario

iskem za takoj. Gospi: V. cel, Maribor. 21180-1

Trgovsko

pomočnico ali pomočnika v trgovini s kuhinjsko posodo, steklom in posolom sprejemem. Vici, Maribor. 21190-1

Dobro frizerko

iskem. Ponudbe na Popernik Celje. 21192-1

Simpatična

zdrava, vlijuda servisa za boljše restavracije se išče. Predpogoji: znanje nemške. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Gorenjsko«. 21176-1

Služba išče

Veska beseda 50 par, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje

novopristavno v sodnih dobavljajo po naročilu Gustav Erklavec, Ljubljana, Kodeljevo, Povšetova ul. 10. telefon 25-91. 20973-33

Reelni trvdki

v Ljubljani položim jamstvo do 30.000 Din za stalno boljše mesto skladiščnika ali podobno. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Samostojna moška moč«. 21177-3

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

Sele čez tri mesece, ko je zima minila, stopim v novo službo. Oče mi je našel mojstra v Mišjem gradu — tam, veste, kjer sem bil pri gospodu Mišmiru v šoli. S polnim kovčgom perila se odpravim tja, kajti stanoval bom v mojstrove hiši. Glej, glej, delavnica

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

92

Mesto v pisarni

all v trgovini išče aba. trg. teč. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »V Sloveniji«. 21027-2

Brivski pomočnik

mlad, dober delavec vaj. idine prost. Išče stalno mesto. Nestop takoj. Drago Vučetič, Varazdin, Spilničeva 22. 21093-2

Manufakturnist

s 14-letno prakso, 39-leten, samski s dobrih referencami, išče službo. Ponudbe prositi na ogl. odd. »Jutra« pod »izurjen manufakturnist«. 21107-2

Manufakturnist

s večletno prakso žel. prenesti mesto. Ponudbe prositi na ogl. odd. »Jutra« pod »Agilen manufakturnist«. 21163-2

Naslove malih oglasov pošiljamo samo onim, ki pošljejo znakme za 3 din.

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

Živali

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mladi nemški

s 14-letno prakso, 39-leten, samski s dobrih referencami, išče službo. Ponudbe prositi na ogl. odd. »Jutra« pod »izurjen manufakturnist«. 21107-2

Stroji

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šivalni stroj »Pfafl«

skoraj nov se poceni prod. Kolodvorska ul. 35-1 desno. 21163-2

Naslove malih oglasov pošiljamo samo onim, ki pošljejo znakme za 3 din.

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

2041-1

Obri

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Poljanšek

autopodjetje, 2. izd. naznana, da s 22. avgustom ukl. vojnjo ob 18. iz Gorenjevasi ter ob 20. iz Skofje. Loke